

Undelivered return to:
"GLASILO K. S. K.
JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
Subscription rate:
For members yearly.....\$1.20
For non members.....\$2.00
Foreign Countries.....\$3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik
v Združenih državah.
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člana, na leto.....\$1.20
Za nečlane.....\$2.00
Za izposojnino.....\$3.00
NASLOV
uredništva in upravnništva je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 22.—No. 22.

JOLIET, ILL., 31. MAJA (MAY) 1922.

Leto VIII. — Volume VIII.

Razne vesti.

Odlikovan slovenski dijak.

Nasa, širom države znana Jolietska mestna višja šola (Joliet Township High School) ima svoj posebni oddelek (R. O. T. C.) kjer se dijaki vseh 4 letnikov vežbajo po vojaškem načinu. Pred zaključkom vsakega šolskega leta se vrše tekmovalne vaje za pridobitev razpisanih nagrad.

Kakor je med odlikovanci lansko leto dobil prvo nagrado Slovenec John Zelko, ki bo letos dovršil zadnji letnik; tako je tudi letos, dne 26. maja pri teh vajah Slovenec odnesel lepo odlikovanje, bronasto kolajno, dar Jolietske trgovske zbornice; isto je dobil 14 letni Mike Godič, korporal stotinja C. ki bo letos dovršil II. razred gori navedene višje šole. Sodniki so malemu in mlademu Miku v sled tega priznali prvo nagrado, ker je pri vajah kot posameznik v vrsti najboljši nastopal. Naj še pri tem omenimo, da je Mike Godič med vsemi dijaki jolietske višje šole najmanjši in tudi najmlajši. Vrlenu Miku iskrene čestitke!

Davek na neobdelano zemljo.

Notranji tajnik mehiške republike je te dni na nekem kongresu županov priporočal svoj zakonski načrt, da naj država primerno obdači vse one kmete, ki nočejo svoje zemlje obdelavati po gotovem predpisnem načrtu. V Sonori, kjer je ta zakon že uveljavljen se pridela veliko več žita kot v drugih državah, ker se farmarji boje plačevati posebni davek na neobdelano zemljo.

Sodba Amerike o bodoči konferenci v Haagu.

Washington, D.C. 27. maja. — Povodom bližajoče se gospodarske konference v Haagu, vlada v tukajšnjih višjih uradnih krogih obena sodba, da se tudi na tej konferenci ne bo loseglo zaželenega uspeha. Francija ima prav, ker bo skledila izgledu Amerike s tem, da se ne bo oficijelno udeležila nameravane konference. Rusi bodo nedvomno na konferenci v Haagu istotako nastopili, kakor so v Genovi in ne bodo hoteli svojega stališča premeniti.

Nesreča v rudniku.

Birmingham, Ala. 26. maja. — V rovu št. 3 v Aemariju, katerega lastje družba Alabama Fuel & Iron Company se je danes vnel strupeni plin, vsled česar je nastala grozna razstrelba; deset premogarjev je bilo takoj ubitih; enega pa še pogrešajo. Za časa nesreče je v označenemu rovu delalo 80 premogarjev.

Berger bo zopet kandidiral.

Milwaukee, Wis. 25. maja. — Danes je bilo na shodu socialistične stranke sklenjeno, da bo letos pri jesenskih volitvah Viktor L. Berger zopet kandidat te stranke za državnega kongresnika. Kakor znano, je bil Berger že dvakrat vsled ruvanja proti državi izključen iz kongresne zbornice.

Voditelj unijskih premogarjev v W. Va. oproščen.

Charlenton, W. Va., 27. maja. — Danes, že na večer je bil Mm. Blizzard, mladi voditelj unijskih premogarjev od porote oproščen. Porotniki so se posvetovali o obtožencevi zadevi približno 4 ure; ob 9:30 zvečer so se pa glade nekrivde zedinili.

Blizzard je bil obtožen izdajstva napram državi W. Va. ker je lansko poletje z večjim številom oboroženih premogarjev korakal v okraj Logan povodom znane stavke. Pri obravnavi je obtoženec dokazal, da ni nameraval pri tem izvršiti nikakega izdajškega dejanja, ampak je hotel le tamonjske neunijske premogarje pregovoriti, da naj prenehajo z delom.

Med obtoženimi unijskimi premogarji je bil mladi Blizzard prvi zaslišan, na vrsti je pa še nad 100 njegovih sodrugov, ki bodo skoraj goto tudi vsi oproščeni.

Važna resolucija.

Washington, D. C. 26. maja. — Kongresnik Sabbath iz Chicago je danes v kongresni zbornici predložil svojo resolucijo, da naj bi vlada vrnila ves denar ter lastnino, katero je tekom vojne zasegla tu živčim sovražnikom podanikom: Nemcem in Avstrijem.

Kongresnik Sabbath se pritožuje, čemu ne vrne oskrbnik tujega imetja prizadetim denarja nazaj, kajti mirovna resolucija je bila že pred 11 meseci sprejeta. Tako sta Avstrija in Nemčija že davno obljubile vrniti vse zaseženo blago tudi podanikom Združenih držav.

Razstrelba v smodnišnici.

Lock Haven Pa. 25. maja. — V smodnišnici Linmahoning, Pa., 30 milj južno oddaljeno od Emporiuma se je danes pripetila velika razstrelba. Za časa katastrofe je bilo v smodnišnici zaposlenih 50 delavcev; devet izmed teh je bilo na mestu usmrčenih, ostali so pa nevarno ranjeni. Porušeno tovarno smodnika je lastovala Graesselli kemična družba v Clevelandu, O.

Rusko-Italijanska pogodba

Genova, 24. maja. — Jurij Čičerin, načelnik ruske delegacije na bivši mednarodni gospodarski konferenci se je večeraj posvetoval z italijanskimi delegati v svrbo sklepa rusko-italijanske pogodbe. Tozadevne listine so že izgotovljene; treba je na njih samo še podpisati zastopnikov obeh držav.

Nesreča pri strelnih vajah.

Fayetteville, N. C. 25. maja. — Na vojaškem strelišču v Camp Bragg se je danes pripetila velika nesreča pri strelnih vajah s tem, da je topovska krogla zadela neko drevo; pri tem so bili od drobecv krogle na mestu ubiti trije vojaki, trije pa nevarno ranjeni. Med ranjenci se nahaja tudi M. A. Davison, stotnik baterije E. 5. poljske artilerije.

Zborovanje suhačev.

Milwaukee, Wis. 26. maja. — V našem mestu se je vršila več dni trajajoča konferenca okrožne Protisalonske lige. Na zaključni seji danes je bila z veliko večino sprejeta resolucija, da liga s podvojeno silo deluje za zopetno izvolitev minnesotskega kongresnika Volsteada, očeta prohibicije.

Svojo pomoč v tej kampaniji so obljubili suhaški zastopniki iz sledečih 11 držav: Wisconsin, Minnesota, Illinois, Ohio, Indiana, Kentucky, Iowa, Nebraska, Michigan in obe Dakoti.

R. R. Hutton, uradnik suhaške lige iz Wisonsina zatrjuje, da so to najbolj nevarne države, kjer bo treba energično nastopiti. Sovražniki Volsteada bi radi prohibicijo odpravili s psihološkim stališčem. Dalje se je zveznemu senatorju La Folletteju predbacivalo, da je največji sovražnik prohibicije v Združenih državah.

Avtomobilska dirka.

Indianapolis, Ind. 31. maja. — Nad stotisoč gledalcev je bilo danes prisotnih pri tu se vršeci mednarodni dirki z avtomobili. V tej dirki je zmagal James Murphy iz Kalifornije ker je prevozil 500 milj v 5 urah in 17 minutah, ali 94.48 milj na uro. Med ostalimi 27 dirkači je dobil torej Murphy prvo nagrado v znesku \$35,000.

Stroški Zdr. držav na razoroževalni konferenci.

Washington, D. C. — Skupni stroški minule razoroževalne konference, katere je morala vlada Združenih držav plačati, znašajo \$252,002. — Za plačo delegatom se je izdalo \$68,689.; za najemnine \$44,219.; za poročila sej \$29,358.; za tiskovine \$20,844.; za preštave \$29,726 in za zabavo \$356.

Za znižanje pristojbine pošt-nih vizejev.

Pariz, 26. maja. — Ameriški državni department je poslal vsem evropskim državam uljudno prošnjo, da naj bi znižale pristojbino pri vdiranju potnih listov za potujoče Američane z \$10.00 na \$1.00, kakor to računa ameriška vlada onim potnikom, ki potujejo čez Združene države.

Danes morajo ameriški potniki plačati \$70.00 za vizije, ako potujejo iz Pariza do Carigrada, ne da bi se v kaki državi kaj ustavili. Samo Francija, Belgija, Holandska in Švica imajo za Američane nekoliko nižje pristojbine vizejev.

Bivši kaiser piše svoj životopis

London. — Neka znana angleška založniška družba je ponudila bivšemu nemškemu cesarju Viljemu milijon dolarjev za skupen rokopis njegove nove knjige o svojem življenju. Kaiserjeva knjiga bo izšla najprvo v nemščini; označena družba jo pa namerava predstaviti v vse svetovne jezike.

Ako se računa \$1,000,000 po današnjem kurzu nemške marke, bo dobil Viljem Hohenzoleški okrog tristo milijonov mark honorarja za svoje delo.

Železnice bodo delavcem znižale plače.

Chicago, Ill. 29. maja. — Kakor se iz Washingtona brzojavim potom poroča, je železniški delavski svet sklenil s 1. julijem t. l. vsem železniškim delavcem znižati plačo od 1 do 5 odst. na uro; železniške družbe bodo imele vsled tega na leto nad 48 milijonov dolarjev prihranjenih. Doslej so prejemale navadni železniški delavci od 28 do 40c plače na uro; po novi tabelici bo pa znašala njih plača od 23 do 35c.

"Lusitanijo" bodo dvignili.

Iz Londona se poroča, da namerava neka posebna družba dvigniti velik potniški parnik "Lusitanijo", katero so Nemci tekom vojne potopili. Družbo bo imela 80 odst. deleža od vrednosti dvignjenega blaga zlata, biserov in kožuhovine. Kakor znano je bilo na tem potopljenem parniku za 10 milijonov vrednosti zlata.

V svrhu dviga "Lusitanije" išče zdaj družba 40 potopljajev, ki naj bi 280 čevljev globoko v morju iz parnika dragocevnosti dvigali. Razni mornariški častniki in veščaki zatrjujejo, da bo ta načrt nemogoče izvršiti vsled prevelikega zračnega pritiska v toliki morski globočini.

Zgodovinski parnik "Leviathan."

Washington, D. C. — Ker so hoteli lastniki znanega parnika "Leviathan" istega prekrstiti na ime "President Harding", je predsednik Harding ta načrt in ponudbo hvaležno odklonil. Predsednik pravi, da naj nosi "Leviathan" še svoje staro ime, ki bo ostalo zapisano v zgodovini minule svetovne vojne. Kakor znano, se je na tem parniku na evropsko fronto in nazaj prepeljalo skoro 3 milijone ameriških vojakov. "Leviathan" je bil pred vojno največji nemški parnik znan pod imenom "Imperator", po izbruhu vojne z Nemčijo, so ga Združene države v New Yorku zaplenile iz obdržale kot svojo last.

Rekord največjega brzo-parnika.

Dne 12. maja t. l. je iz Cherbura v New York prispel največji in najhitrejši parnik člega sveta, "Mauretania", last Cunard parobrodne družbe. Mauretania je na tem potu dosegla svetovni rekord, ker je križala ocean v 5 dneh, 8 urah in 56 sekundah. Brzoparnik "Majestic" last "White Star" parobrodne družbe je dne 16. maja prevozil to črto v 5 dneh, 14 urah in 45 minutah.

Skrepan gluhonemi zakonski par.

Dallas, Texas. — Pred tukajšnjim sodnikom sta te dni stala gluhonemi Mada Mum in njegova, istotako gluhonema žena. Vložila sta prošnjo da se naj ju sodnijsko razporoči. Mrs. Mum svojemu možu predbaciva, da je presurov človek, ker jo je že večkrat z grdimi imeni nazival.

Nemci ponujajo Rusom ogromno posojilo.

Berlin, 30. maja. — Ruski vladni zastopnik M. Krasin se pogaja z nekim bogatim konzorcijem nemških finančnikov in bankirjem za nabavo posojila Rusiji v znesku sto milijonov zlatih mark (\$25,000,000). To posojilo odobravata poleg navedenih finančnikov tudi gl. ravnatelj Kruppovih tovarn Dr. Otto Wiedfeldt, sedanji poslanik Združenih držav in pa znani nemški multimilijonar Hugo Stinnes.

Število prebivalstva Jugoslavije.

Ako primerjamo površino ozemlja Jugoslavije z nekaterimi našimi državami v Ameriki, pronajdemo da je Jugoslavija skoro tako velika kakor država Oregon, ker meri 95,628 štirjaskih milj. Nadalje bi glede površine ozemlja iz Jugoslavije lahko naredili: državo New York in Kentucky.

V primeri z državo Oregon ima Jugoslavija več železnice (5,684 milj); Oregon samo 3315. Po številu prebivalstva ima Jugoslavija 11,337,686 duš, ali toliko, kakor država New York in Oregon skupaj.

Illinoiški premogarji odklonili pogajanje.

Springfield, Ill. 25. maja. — Uradniki premogarske unije države Illinois so danes odklonili ponudbo operatorjev, da bi se z njim sešli na konferenci in pogajali glede stavke.

Frank Farrington, predsednik premogarske unije, ki je to odklonitev priporočal pravi, da se illinoiški premogarji na noben način ne morejo sami pogajati v zadevi določitve nove plačilne lestvice, kajti njih dolžnost je, da se držijo načel mednarodne premogarske unije.

Vstrajen igralec na klavir.

Mesto Cleveland, Ohio se ponasa z najbolj vstrajnim igralcem na klavir v celi Ameriki. Ta mojster je Wm. E. Arnold; organist nekega gledališča, ki je te dni neprestano na klavirju igral štirištirideset ur in 42 minut.

Po doseženem rekordu se je igravec s cigareto v ustih zglašil v ravnateljstvu pisarni trdeč, da se počuti dobro; bil je pa v resnici že popolnoma onemogel. Mr. Arnold je ta čas preigral 285 raznih klavirskih točk; med temi tudi neko težko ogrsko rapsodijo.

Subskripcija čehoslovaškega državnega posojila v Ameriki.

Skoro v vseh večjih ameriških listih je citati poziv čehoslovaške republike k podpisovanju državnega posojila v obliki zlatih bondov, ki bodo vplajljivi leta 1951. Ti bondi bodo donášali čistih 8.10 obrestí. Izplačilo jamči čehoslovaška z vsa svojo davčno močjo in čistim prebitkom pri tobačnem monopolu. Podpisovanje ima v oskrbi družba: "The National City Company" v New Yorku.

Francija se ne bo udeležila haške konference.

Pariz, 27. maja. — Dasiravno si angleški ministrski predsednik prizadeva na vse načine doseči na konferenci v Haagu največ uspehov, se mu to po sedanjih okoliščinah ne bo posrečilo. Iz zanesljivega vira se namreč poroča, da bo Francija sledila izgledu Amerike s tem, da se te konference ne bo udeležila; o tej zadevi je francoska vlada že Združene države obvestila.

Nenavzočnost Francije na nameravani konferenci ne bo delala drugim državam nobene zapreke; konferenca se bo vseno pričela dne 15. junija, četudi Francija in Amerika ne bosta na nji zastopani.

Ministrski predsednik Poincare ter justični minister Barthou sta mnenja, da bodo Rusi na prihodnji konferenci zopet delali ovire, vsled česar ne bo mogoče kaj defitivnega na isti skleniti.

Namesto na konferenco v Haagu, bo šel francoski ministrski predsednik Poincare dne 17. junija v London, ko se bodo vršile velike slavnosti povodom obletnice verdunske zmage.

Kamjenci študirajo.

V državni ječi Sing Sing se nahaja 40 kamjencev, ki so vpisani v korespondenčni tečaj Columbia univerze. Največ izmed teh je izbralo lekarstvo in poljedelstvo za svoj bodoči poklic. Po dovršeni kazni jim bo univerza podelila potrebno diplomu, da se bodo v novem poklicu lahko preživljali.

Počitnice za delavce.

Varšava. — V poljski narodni zbornici je bil te dni sprejet zakonski načrt, da se mora dovoliti delavcem vseh industrijskih strok vsako leto dvotedenski dopust s polno plačo.

Konferenca Lige narodov.

London, 28. maja. — Tukajšnji list "Times" poroča, da bo letos začetkom septembra zopet sklicana konferenca Lige narodov. Na isti se bo določilo glede pristopa Nemčije v to ligo. Na zadnji vršeci se konferenci Lige narodov je bilo glede te zadeve že debatirano; na isti so zavezniki predlog za pristop Nemčije v Ligo narodov podpisali, toda pod gotovimi pridržki. Ako bo Nemčija pokazala svojo dobro voljo v tej zadevi in če bo do 31. maja plačala predpisani delež vojne odškodnine, bo letos na jesen tudi lahko postala članica Lige narodov.

Francija odlikovala bivšega amer. poslanika.

Pariz. — Francoski ministrski predsednik je po naročilu svoje vlade pred kratkem izročil James W. Gerardu red Francoske častne legije za zasluge katere si je Gerard iztekel v minuli svetovni vojni kot ameriški poslanik v Berlinu napram francoskim vojnim ujetnikom.

Društvena naznanila in dopisi

Iz urada tajnika dr. sv. Jožefa št. 2, Joliet, Ill.

Da mi bo mogoče pravočasno sestaviti in na pristojno mesto odposlati poročilo o opravljeni verski dolžnosti članstva našega društva, prosim tem potom vse one, ki mi dosejajo se niso doposlali, ali izročili spovednih listov, da to izvrše do prihodnje mesečne seje, dne 4. junija t. l. ali na prihodnji seji.

V tej zadevi se bom ravnal strogo po pravilih in ne bom jaz odgovoren za morebitne posledice, ki zadenejo onega, ki krši tozadevna pravila. Toliko v blagohotno naznanilo in v ravnanje!

S sobratiskim pozdravom
John Plut, tajnik.

Iz urada dr. sv. Jožefa št. 16, Virginia, Minn.

Tem potom naznanjam vsem onim članom (icam) našega društva, ki so plačevali asessment br. Math Kostajnske, društv. zastopniku, da naj od sedaj naprej pošiljajo asessment društv. predsedniku ali pa tajniku, ker je te dni br. Kostajnske odpotoval v staro domovino za nedoločen čas.

Dalje opominjam tudi vse one člane, ki so zaostali z assessmenti, da naj svoj dolg kmalu poravnajo, kajti v nasprotnem slučaju bodo na podlagi pravil suspendirani. Vpoštevajte torej ta opomin, ter ravnajte se po Jednotinih in društvenih pravilih, da ne bo potem kakega nepotrebnega govorčenja. Jaz se bom odslej strog tega držal, kar pravila določujejo. S sobratiskim pozdravom
Frank Laurič, tajnik.

VABILO

na prvi izlet, ali piknik katerega priredi Društvo Marije Device št. 33 K. S. K. J. Pittsburgh, Pa. v nedeljo dne 4. junija t. l. na Thomasovi farmi v Dorseyville, Pa.

Tem potom v imenu našega društva ljudo vabim vse cenj. naše občinstvo, da se vdeležijo tega izleta, ker bo dosti zabave za mlade in stare. Igrala bo dobro izurjena domača godba; tako bosta na tem izletu tudi nastopila sl. pevška društva "Bratska Sloga" in "Prešern."

Kakor je vam većinoma znano, je znana Thomasova farma, najbolj primerna za piknike ker ima svoje izletniške prostore povsem pod streho, da so gostje v slučaju dežja na varnem. Nikomur se torej ni treba bati, da se bo n. pr. zmočil pri Thomasu; pa tudi suše mu tam ne bo treba trpeti, ker bo naš veselilni odbor za krepčilo skrbel. Naši vrli trgovci bodo pa nekaj okusnega "luncha" prispevali.

Vstopnice lahko kupite na dan piknika na avtomobilih, ali na piknikovem prostoru. Avtomobili bodo vozili od 9. ure zjutraj do 1. ure popoldne in vožnja bo popolnoma prosta. Zatorej kličim vsem skupaj: na veselo svidenje v nedeljo dne 4. junija v Dorseyville. Za dobro postrežbo in protinaklonjenost jamči odbor.

V imenu društva Marije Device št. 33 K. S. K. J.
Math. Pavlakovich, dr. tajnik.

Iz urada tajnika dr. Vit. Sv. Florijana št. 44, So. Chicago, Ill.

Vsem članom gorinavednega društva se naznanja, da bo prihodnja redna mesečna seja prvo nedeljo v juniju točno ob 2. uri popoldne v Ewing dvorani na 9485 Ewing Ave. in ne več v Shlitzovi dvorani kot doslej. Da bomo z naprej red-

no zborovali v Ewing dvorani je bilo sklenjeno na zadnji mesečni seji. Toliko v blagohotno naznanilo.

Vabim in opominjam Vas, da bi se prihodnje seje vdeležili v obilnem številu, ker bo več važnih točk na dnevnem redu. Opominjam tudi vse one člane (ice), ki se niste oddali tajniku spovednih listov, da to kmalu storite, kajti v nasprotnem slučaju se bo s prizadetimi ravnalo po društv. in Jednotinih pravilih.

S sobratiskim pozdravom
John Likovič, tajnik.

VABILO NA SEJO.

Iz urada dr. Sv. Srca Jezusovega št. 54, Chisholm, Minn.

Tem potom ste vabljeni vsi člani našega društva, da se polnoštevilno udeležite prihodnje mesečne seje dne 4. junija ob pol 10. uri dop. Na dnevnem redu bo več važnih točk.

Opominjam tudi člane, ki se niste oddali spovednih listov, da to storite na prihodnji seji, ker priliko izvršiti versko dolžnost je imel vsakdo povodom minulega sv. misijona. Jaz moram po seji odposlati tozadevno poročilo na duh. vodjo K.S.K.J. Prosim Vas ponovno, da se polnoštevilno udeležite prihodnje seje

Sobratiski pozdrav

Frank Okoren, tajnik.

NAZNANILO

članicam društva Sv. Genovefe št. 108 Joliet, Ill.

S tem opozarjam one članice, ki se niso izvršile svoje velikonočne dolžnosti, da naj to storijo v kratkem, da mi bo mogoče pravočasno oddati spovedne listke na pravo mesto.

Dalje prosim vse one članice, ki so društvu na dolgu, da stvar prej ko mogoče poravnajo. V tej zadevi se bom jaz ravnala strogo po pravilih.

Se nekaj bi rada omenila. Žal, da se nekatere naše slovenske matere nič ne brigajo za svoje hčere, če so pri kaki katoliški Jednoti, ali ne? Pri tem le gledajo na to, da plačujejo par centov na mesec manj assessmenta. Nič se ne zmenijo, če se kaj o katoliški veri govori, ali uči, ali če njena hči velikonočno dolžnost opravi! To je slab izgled za našo mladino.

Tem potom vas tudi prosim, da se kolikor mogoče v velikem številu vdeležite prihodnje društv. seje dne 4. junija, na kateri bo več važnih točk na dnevnem redu, tako tudi glede naše vdeležbe pri jubilejni slavnosti našega župnika Rev. John Plevnika.

S sosestrskim pozdravom
Catherine Zadel, tajnica.

ZAHVALA.

Med jolietskimi novicami je bilo že v "Glasilu" poročano, da je naše društvo Sv. Janeza Krstnika št. 143 odkar obstoja te dni za vedno izgubilo prvi enega izmed svojih članov; to je bil naš sobrat Frank Papč, katerega smo dne 20. maja spremili k večnemu počitku.

Pokojnik je spadal k društvu od ustanovitve, torej celih enajst let, ves ta čas je bil v odobru kot reditelj; zavarovan je bil pri K. S. K. za \$1000. posmrtnine.

Dne 20. maja eno uro po dovršenem pogrebu tega člana je naše društvo že prejelo iz gl. urada K. S. K. J. ček za \$1000, katerega smo takoj pokojnikovim starišem izročili.

Podpisani se v imenu pokojnikovih staršev in v imenu našega društva cenj. gl. odboru K. S. K. J. lepo zahvaljuje za tako hitro izplačilo.

Za odbor dr. sv. Jan. Krst. št. 143.

Steve G. Vertin, tajnik.
Joliet, Ill., 25. maja 1922.

KAKO SE DOBIVA PATENT?

New York (J. O. F. L. I. S.) Med našim narodom v Ameriki imamo razmeroma precejšnje število izumiteljev, ki so izumili to ali eno pripravo oziroma delajo ob kakem izumu in ki seveda hočejo imeti primerno korist od svoje iznajdbe. Kakor znano, prvi pogoj za izkoriščanje vsakega izuma je, da se ga da patentirati. Patentni urad (Patent office) v Washingtonu je nedavno izdal malo knjižico, naslovljeno "Rules of Practice in the United States Patent Office" (pravila o poslovanju patentnega urada Združenih držav). Sledeči izvleček iz te knjižice bo radi tega zanimal mnogo naših rojakov:

Patent more dobiti vsaka oseba, ki je izumila ali odkrila katerosibodi novo in koristno pripravo, stroj ali sestavo snovi oziroma kako novo in koristno zboljšanje na istih.

Kdor hoče dobiti patentno listino za Združene države (letters patent of the United States), se mora obrniti na Commissioner of Patents. Treba plačati prvo pristojbino od, vložiti pismo prošnje, opis izuma in zapriseženo izjavo; na zahtevo treba priložiti tudi risbe. Prošnja, opis in zaprisežena izjava morajo biti spisani v angleščini.

Strokovnjaki potentnega urada pregledajo vsako vlogo za dovoljenje novega patenta, da določijo, ali gre zares za koristno iznajdbo in ali se ta iznajdba zadošči razlikuje od prejšnjih, da zasluži biti uvrščena kot iznajdba. Morda je mnogo prejšnjih, sličnih iznajdb. Novo iznajdbo treba primerjati s prejšnjimi, predno se dovoli ali traja dostikrat mnogo časa.

Dostikrat mora izumitelj sam primerjati svojo iznajdbo z onimi, napravljenimi poprej v isti stroki. To je marsikdaj odločujoče. To postopanje jako težka stvar, ker je morda nekoliko prejšnjih iznajdb, kot n. pr. v slučaju predilnih strojev itd. Izumitelj se v takih slučajih navadno poslužuje patentnega odvetnika (patent attorney). To so pravniki, ki so posebno izurjeni za strokovnjaški nasvet v patentnih stvarih.

Ako patentni urad določi, da je izum vreden patenta, mora izumitelj plačati nadaljnjo pristojbino od \$20 in izda se mu patent, ki mu daje izključno pravico do rabe svojega patenta za dobo 17 let oziroma da prodaje svojih pravic komu drugemu za isto dobo let. Nihče drugi ne sme rabiti njegove iznajdbe brez njegovega dovoljenja; izumitelj daje navadno to dovoljenje proti plačilu odškodnine, ki se imenuje "royalty." Ako kdo vzkrati njegovo pravico, izumitelj sme tožiti in sodišče mu prisodi odškodnino.

Rečeno je dostikrat, da so patentni zakoni Združenih držav najbolj liberalni na svetu in da vsled tega Združene države prednjačijo v iznajdbah. Ali dostikrat izumitelj si je zagotovil patent, mu je težko spraviti svojo iznajdbo na trg. Dostikrat nastanejo težkoče radi nasprotnih interesov drugih izumiteljev in sledijo dolge pravde z uporabo patentnih odvetnikov in z obseznimi preiskavami. Težko je za izumitelja, ako nima potrebnega kapitala ali pa si ga ne more preskrbeti drugje. Pripetilo se je dostikrat, da so izumitelji prodali svoj patent za jako nizko ceno, dočim so kupci napravili na njem velikanske svote. Dogaja se tudi, da ve-

lika podjetja, ki imajo monopol za kak izdelek, kupijo nov patent, ne da bi ga uporabila, da si gre morda za jako dobro iznajdbo. Razlog utegne biti, da bi stari stroji vsled nove iznajdbe spadali med staro šaro. Monopoli preprečijo to potom nakupa nove iznajdbe, tako da nihče drugi je ne more rabiti, in rešijo s tem zastarele stroje, dokler se jim poljubi zamenjati jih. To postopanje seveda utegne biti v škodo za obče dobro.

Za vse te težkoče ni seveda kriv patentni zakon. Kakršnekoli naj bodo težkoče, je razvidno, da se Združene države prizadevajo pomagati vsakemu, ki ima zdrave in koristne ideje in braniti njegove pravice, kakor tudi da se najde prava pot, da javnost čim prej uživa dobroto teh iznajdb.

JAVNI NOTARJI.

New York. (Jugoslovanski Oddelek F. L. I. S.) Novodolžec v Združene države se dostikrat čuti nad velikim številom javnih notarjev (Notary Public), ki jih tukaj imamo, posebno čudno se mu zdi, da so notarni dostikrat štacunarji, trgovski ali bančni uradniki, pogrebniški, najemni in železniški agentje in drugi trgovci. Tam, od koder je on prišel, imajo navadno le po enega notarja za vsak sodni okraj in le v večjih mestih jih je nekoliko več, in ti so izučeni in izurjeni pravniki in dokaj važni dostojanstveniki s svojimi soskci.

Opravi javnega notarja obstoja v tem, da overuje javne listine, t. j. s svojim podpisom in pečatom jamči, da je prava oseba podpisala dokument. Razum teh legalizacij spada v delokrog notarja zapriženje strank, ki imajo podati kako zapriseženo izjavo (affidavit). On tudi protestira zapadle menice. Pravico ima izvrševati svojo službo v onem kraju (County) v katerem je bil imenovan za notarja; mora opravljati notarske posle tudi v drugih Counties, ako se prijavi sodnemu tajniku v dotični County. Da dokaže svojo notarsko pravico, mora pod svojim podpisom zaznamovati s posebnim žigom ime County, za katero je opravičen opravljati notarske posle, in rok, ko poteče njegovo notarstvo. Zraven podpisa mora tudi pritisniti svoj uradni pečat.

Vsak ameriški državljani lepega značaja, tukaj rojen ali naturaliziran, ki je dobro poznan v svoji občini, sme zaprositi governorja države, naj ga imenuje javnim notarjem. Ako governor smatra, da je sposoben za ta posel, ga imenuje za dve leti ali 4 leta, kakor po posameznih državah določeno. Novoimenovani notar mora tedaj položiti uradno prisego in v nekaterih državah mora tudi položiti jamščino (bond) kot poroštvo za pošteno izvrševanje notarskih dolžnosti. Ako se pregreši proti svoji prisegi, je podvržen kriminalnemu postopanju. Inozemec ne more postati notar. V nekaterih državah more tudi ženska biti imenovana, ali ne v vseh.

Zakon določa, koliko sme notar računati za svoje posle. V večini držav sme zahtevati 25 "od vsake osebe, ki jo zapriseže ali katera podpis poverja. Ako je več podpisov na isti listini strošek znaša navadno nekoliko manj za nadaljne podpise. Ali ako notar opravlja pravniška dela, kot sestavo kakšne izjave ali affidavit ali pa izpolnitev kakšnega formularja oziroma vsake drugo vrsto pravniškega opravka, potem sme zahtevati vsako pošteno plačilo za svoje delo. Nekateri notarji so tudi pravniki in znajo opravljati odvetniške posle.

Ako je kdo mnenja, da mu je notar preveč zaračunal, sme

poslati pismo pritožbo na governorja države.

Javno notarstvo je jako stara ustanova. Celo stari Grki in Rimljani so imeli svoje notarje, ali njihov delokrog bi se dal bolje priravnati onemu sodnega klerka. V srednjem veku je bil notar v katoliških državah uradnik cerkvenega sodišča in je bil imenovan naravnost od papeža. Na Francoskem so bili vedno notarji jako ugledne osebe in niso le sestavljali, ampak tudi čuvali pri sebi vse važne dokumente. Francoski notar je vedno pravnik in vrši nekatera opravila, ki jih drugje opravlja sodišče. Na Angleškem notar dandanes le legalizira trgovske papirje in protestira zapadle menice. Na Nemškem le pravniki morejo biti notarji. Ravnotako v bivši Avstriji, kjer je bilo njihovo število jako omejeno.

II. IZKAZ DAROVALCOV

Za cerkev sv. Vida v Slamni vasi pri Metliki.

Darovalci iz Joliet, Ill:

John Težak No. 2, daroval \$2.00.— Po \$1.00: Joe Panian, John Jerman, Matija Vivoda, Fred Trope, John Petrie, Jernej Muc, Marko Nemanich, Anton Pezdire, Geo. Weselich in Peter Verderbar. Po 50c: Matija Terdich, Joe Muc, Bara Agnich, Marija Dragovan, in Anton Sodoc. — Joe Skoff daroval 25c. — Anton Malešich Chicago, Ill. daroval \$1. Iskrena hvala vsem darovalcem! Vsega skupaj se je nabralo \$85.35.

Nabiralec:

Anton Zugel,
1008 N. Broadway
Joliet, Ill.

Opomba: V prvem izkazu so bila pomotoma izpuščena imena treh darovalcev iz Joliet, ki so prispevali po \$5.00 in sicer: Frank Nemanich, Martin Tomec in Joe Koehevar.

Ker odpotujem dne 31. t. m. v staro domovino, naj se izvoli morebitne nadaljne prispevke pošiljati rojaku: Frank Nemanich, 1109 N. Chicago St. Joliet Ill. (Advertisement.)

Pozdravi iz New Yorka.

Pred odhodom na parnik še enkrat pozdravljam na Chisholmu, Minn., moža in otroke Blatnik, sestro in brate, kakor tudi njihove družine, dalje tudi druge znance in rojake na Chisholmu in ostalem Rangu ter širom Amerike. Vsem kličem pozdravljeni in na svidenje. — Ob tej priliki se tudi želim zahvaliti tvrdki Zakrajšek in Česark, od katerih smo bili tako prijazno sprejeti in dobro postreženi. Zato to tvrdko tudi drugim priporočam. — Margareta Blatnik in sin John.

Ko zapuščam Ameriko in odhajam v Jugoslavijo na obisk na parniku La France pozdravljam še enkrat svoje prijatelje in znance v Elbert, W. Va., kakor tudi vse rojake po celi Ameriki. Vsem priporočam tvrdko Zakrajšek & Česark v New York. Alojzij Hiti.

Predno se podam na široko morje na parniku La France se tem potom še enkrat poslovim od svojih prijateljev in drugih rojakov v Chicagi in drugod. Živeli vsi skupaj dokler se zopet ne vidimo! Jaz potujem skozi tvrdko Zakrajšek in Česark, ker sem bil jaz z njeno postrežbo zadovoljen, to tvrdko tudi drugim priporočam. — S pozdravi na vse John Hermans. (Advertisement.)

NAZNANILO IN SVARILO.

S tem naj bode javnosti pojasnjeno, da jaz, Jos. Bučar rodom iz Zavrznika, pri Litiji tožim rojaka Franka Planinška iz Joliet, Ill., doma iz

Zavrznika pri Litiji za dolg na hrani in stanovanju, za \$350.00. Da pa ne bo kdo mislil, da ga tožim po krivem, naznanjam, da mi je Frank Planinšek posodil \$350.00 na 6% obresti proti dolžnem pismu. Ker pa je on prišel k meni na bord, smo se pogodili, da on ne bo rabil tako dolgo plačevati borda, da se mu bo izplačal dolg na ta način. To je teklo 9 mesecev, da ni plačal niti enega centa in tako mu je bil dolg izplačan, potem je pa odšel od mene, in ko sem potem zahteval od njega dolžno pismo in pobotnico, da je naplačam, se je pa napravil neumnega in ni hotel ničesar pripoznati. Dokler je bil pri meni je vse pripoznaval, a ko je šel od mene, pa je vse utajil. On ve prav dobro da sem mu pošteno vse izplačal, vendar je potem rekel, da mu naj pokažem rezite, katerih mu nisem mogel pokazati, ker jih nisem od njega žal nikdar zahteval. Bila sva vedno prijatelja, skupaj doma, in on je brat pok. soproga moje žene, zato sem mu zapupal. Moral sem potem svoje težko prislužene denarje od njega na sodnji iskati, a on je potem na sodnji zopet s prisego vse utajil, akoravno ve prav dobro, da ni 9 mesecev borda plačal niti centa. Imel sem priče, pa vse ni nič pomagalo ker nisem imel rezitov, a on je imel zadolžno pismo od mene. Moral sem torej mu še enkrat plačati \$350.00, ker na sodnji beseda ne velja nič, le "črno na belem." Poleg tega sem imel še sodniške stroške. Sodniki človeku ne morejo videti v srce, zato zahtevajo pisemne izkaze.

Upam, da pa bo on enkrat že prišel do pravične sodbe, ako mi ne poplača. Bog ga bo sodil. Bog, ki je pravičen in vseveden.

Rojake pa svarim, da naj bodo previdnejši kot sem bil jaz in naj nikomur ne zaupajo ničesar, da ne bodo oškodovani kakor jaz. Vedno zahtevajte rezite od vsakogar, za vsak cent, ako nočete imeti sitnosti in nepotrebnih stroškov, potem pa še ob svoj težko prislužen denar, kakor sem sedaj jaz.

Toliko v tej zadevi v naznanilo, a rojakom pa v svarilo.
Jožef Bučar,
704 N. Ottawa St., Joliet, Ill. (Advertis.)

V NAJEM

se odda prostor za grocerijo in pekarijo na 1106 N. Chicago Str., Joliet, Ill.

Vprašajte pri lastniku:
Matt Krasovich,
409 Russell St. Joliet, Ill.

Importirane

KRANJSKE KOSE

iz najboljšega jekla. Dolgost 35 in 70 centimetrov.

Cena \$2.00—z rinko.

MATH PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE !!!

Izdelujem sledeča najbolj uspešna zdravila: **Alpentinkuro** za rast in proti izpadanju las, **Bruslin tinkturo** za sive lase od katere vam postanejo lasje popolnoma narumni kakor v mladosti, **tinktura za prahute** na glavi od katere se prahute hitro odstranijo, **ponado zarast moških brk, Wahcio Fluid** za revmatizem, ali trganje v rokah, nogah in v križih, ravno tako za otekline, **rozenmazilo** za rane, opekline bule, ture, kraste, grinte in lišaje, **možolce** pege na obrazu in srbečine na koži, kurje oči, bradavice, potne noge, azebline, debelo kožo na nogah in ozebline. Pišite takoj po cenik, ki ga pošljem zastonj.

Jakob Wahcio

6702 Bonna Ave. N. E.
CLEVELAND, OHIO.

ZA RESNICO.

Osemnajst obrambnih govorov. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril dr. Mihael Opeka stolni kanonik

Iz zbirke: "Za resnico" v Ljubljani 1921. Založba prodajalne K. T. D. H. Ničman.

NEUMRJOČI.

I.

Tisti, ki z modrostjo v srcu opazujejo in premišlujejo, kako ljudje dandanes živimo, pravijo z učeno besedo, da je sedanji čas anthropocentričen. Anthropolos pomeni človeka, in centrum je središče; človek, pravijo, je dandanes središče vsega — vse mišljenje, hotenje, prizadevanje, pričakovanje, vsi načrti, vse skrbi, vse delo, ves strah in up... z eno besedo, vse življenje človeškega se vrti samo okrog človeka. Človek je postal samemu sebi začetek in konec, prvi in zadnji namen. V tem, ko so se včasih — v manj prosvetljenih, a bolj vernih stoletjih — ljudje v vsem svojem dejanju in nehanju zmerom spet vračali k Bogu kot središču in zadnjemu namenu vsega stvarstva, se steka zdaj vse človeško pojmovanje, modrovanje, delovanje nazaj k človeku. Samo da je človeku prav, samo da je dosežena človekova čast, človekova korist, človekovo uživanje, človekova kakršnakoli zemeljska sreča... Človek je pustil vnmara Boga, zato da je naredil sebe za boga; pogled je obrnil od neba čisto k zemlji, od potov nebeskih zvezd do samih posvetnih cest — Zakaj je to tako prišlo? To je prišlo zato, ker je legla na človeštvo velika pozaba tega, kar pride — po smrti! Kar pride po smrti! Ah, ali mar človek, prosvetljeni in v to zemljo zaprti človek današnjega časa, še veruje, da sploh kaj pride po smrti? Ali ni vera v posmrtno življenje že davno spraviha med preživele bajke, rekoče: Pustite da pijemo iz vrhane čaše to zemeljsko življenje, zakaj s smrtjo je tako vsega konec: mrtev je mrtev... Zalibog, da je le pre-pogostokrat tako! Svet ne veruje, svet dvomi... In vendar: Ali ste že videli človeka umirati? Ali niste imeli občutka, kakor da vsak umirajoči govori in priča o večnosti? Tisto oko, ki se pomagla in ostekli in nepremični zazre predse — ali ne pravi: Zdaj zdaj se odpre na široko in ostrim v večnosti... Tisto uho, ki postaja gluho za vzdih in jok teh, ki se poslavljajo — ali ni, kakor bi napeto poslušnilo proti večnosti? Zdaj pride od tam in me pokliče z mogočnim glasom?... In roke, te roke, ki nemirno iščejo in grabijo po posteljni odeji — ali ni, kakor bi hotele še zadnji trenutek zaseči nekaj dragocenega, da ne pridejo prazne in uboge pred vrata večnosti?... O prijatelji, to ne gre kar tako — tajiti večnost naše duše, dvomiti o neusmiljenosti njeni! Kaj pa, če se motijo tisti, ki ta je in dvomijo?... Poglejmo le, če se res ne motijo!

Ne bom vam suhoparno razkladal, kako je naša duša sposobna, da tudi po smrti brez telesa naprej živi, ker je čisto drugačnega kakor n. pr. duša živali, ker je njena delavnost, dasi navezana na telo, vendar tudi čisto breztelesna — in kako človeške duše ni mogoče umoriti ali ubiti ali razkrojiti ali karkoli drugače uničiti, ker ni tvarina, marveč duh... Vsega tega vam ne bom razlagal, ker si mislim, da vi teh nekoč ko mrtvih strokovnjakov dokazovanj od mene ne zahtevate in bi se tudi dolgočasili pri njih. Ampak premišljeval bom z vami nekatere druge stvari.

Pred vsem: Kako je mogoče tajiti to ali dvomiti o tem, kar je globoko prepričanje vesoljnega človeškega rodu? Ves človeški rod namreč veruje, da je smrt začetek drugega, onstranskega življenja. Berite zgodovino narodov! Kakorkoli so si že različna poganstva ljudstva vseh časov predstavljala svet onkraj groba (Grki in Rimljani, Perzijci in Egipčani in nešteti barbarski rodovi ter današnja divja ljudstva v Afriki, Polineziji, i. t. d.) — eno stoji: Ljudstva vseh časov in krajev so verovala in verujejo, da s smrtjo ni vsega konec in da ni resničen tisti mrzli in odurni stavek: mrtve je mrtev! Stari poganški narodi so pošiljali duše umrlih pred sodnike, kakor Minos in Radamantus; mislili so si jih na dobrem in zlem kraju — v Eliziju in Tartaru; dajali so jim s seboj na pot jedi in pijače; darovali so zanje daritve, opravičevali mrtvaške slovesnosti. Kitajci, stavijo umrlim dedom oltarje in časte njihov spomin; pri Indijancih in Peruancih se žene žrtvujejo smrti, da gredo za umrli mi možmi in družinskimi očeti... in tako dalje brez konca: povsod jasno izraženo prepričanje življenja po smrti. In nikdar ne recite, da je bila to samo vera nižjih, popolnoma neizobraženih ljudskih mas! Ne, ravno najboljši in najbolj prosvetljeni možje starega poganstva so to vero najjasneje izrekli. Najbolj sloveči modrijani grške zemlje: Pitagoras, Sokrates, Plato in drugi poudarjajo to vero, in Kato, slavni Rimljan, kliče poln navdušenja: — O srečni dan, ko zapustim to zemljo in se dvignem k nebeskemu zboru duhov, ki so šli odtod že pred menoj! — Tisti, ki so v vseh časih tajili ali pobijali vero v posmrtnost — pri Bogu, da niso bili to zmerom najplemenitejši ljudje, a pustimo to! — tisti torej so bili v primeri z vesoljnimi človeštvom pač le posamezniki. Če pa je temu tako — in tako je, zgodovina in narodopisna znanost pričata! — potem vprašam: Ali more biti napačna vera, ki je od začetka sveta lastna vsemu celokupnemu človeštvu, ki se je živo in neizbrisljivo dedovala od rodu do rodu in je vsi viharji časov in preobratov narodov niso mogli zadušiti? Ne, kar je tako splošna last človeštva, kakor vera v posmrtno življenje, to mora biti značilno za človeško naravo samo, to mora biti vcepjeno od njega samega, ki je Stvarnik narave, mora biti poglavitno — resnično.

In kako tajiti vero v posmrtno življenje, kako dvomiti o nji, če pa to vero neizprosno zahteva naša najgloblja notranjost? Dve stvari sta v nas, ki ju ne moremo nikoli nikjer zatajiti: brezdanje hrepenenje po sreči in tenak čut za pravičnost. — Hrepenenje po sreči... O, ali ni vse naše življenje takorekoč samo to hrepenenje? Ali ni vse, kar premišljujemo, snujemo, želimo, delamo... samo to in nič drugega nego to — hrepenenje po sreči? Kaj drugega je vse beganje za slavo, za bogastvom, za uživanjem sveta — če ne koprneje po veliki sreči, po vsestranskem, popolnem blaženstvu, po sreči neizrekljivi, neusahljivi, iz zarje v zarjo se prilivajoči, neskončni, večni?... O, ali niso vsa naša pota po zemlji samo težnje do nje, vsi utripi naših src

samo kliči za njo? Ali niso od hrepenenja po sreči vse izmačene in kakor s trnjem razbodene naše glave? Ali niso od tega hrepenenja vsa različna naša srca, vse ranjene in krvaveče naše noge? Kje ga ni — tega hrepenenja? Po svetlih palačah valovi in se preliva, in po bornih kočah ždi in se sramežljivo skriva; po širokih, šumnih cestah hodi in po tihih, ozkih stazah... Sreča! sreča! kličemo vsi in vse suho je naše grlo od žeje po sreči... In sreča — kje je? Ali je je kaj na zemlji? Ah, sled sence zarje komaj! In še ta sled: pokaže se in spet zabrisa... žarek pogleda skozi oblake — in se skrije... Nikoli ni naše sreče celo obsejano od sreče. Na dnu sreče so zmerom temni koti: kakor leži v globokih dolinah senca, tudi če zlati jutranje sonce vrhove gora... Zmerom neki strah, neka bojazen, neko trepetanje, da nam uide še tisto malo sreče, kar smo je dosegli... O, in sreče kopri vendar po popolni sreči — vsako sleherno sreče! Kaj — ali je ne bomo nikdar dosegli? Na zemlji nikdar! — In ko izgine izpred naših oči ta zemlja? ko se oko zatisne v smrt? Gorje, če pravite: Tudi potem ne! Gorje, če mi pravite: Potem je vsega konec, mrtev je mrtev!... Ne, strašna je ta beseda! — Tedaj je vse hrepenenje za srečo zastoj! Zastoj vse upanje! Zastoj vse pričakovanje! Tedaj nam je Stvarnik (kdo drugo pa — če je zopet to hrepenenje splošno človeško!) vsadil v prsi to hrepenenje samo zato, da nas biča, tepe, trapi, muči, mori... da nas dela nesrečne, neizmerno revne — veliko nesrečnejše in revnejše od vseh drugih bitij na zemlji?... O, to bi bil trinoški Bog — a to ne more biti, in to ni — ne trinog, ne mučitelj, ne, ne: Oče si ti, o preljubeznivi Stvarnik, Oče si in Dobrotnik, zato pa vemo — in naše od tebe ustvarjeno hrepenenje po sreči nam priča — da s smrtjo ni vsega konec, da mora biti, da je še drugo življenje, kjer bo hrepenenje izpolnjeno, kjer bo ugašena žeja naših src po popolni, nekaljeni sreči, kjer bodo počile nemirne naše duše in se nemirno blažene potopile vate, o Gospod, ki si Oče in Dobrotnik, ki si morje vse blaženosti!

Morje vse blaženosti nam boš v večnosti, Gospod — če bodo naše duše, iščoč na zemlji sreče, hotele po sledovih tvoje pravice. Drugače pa bodo pahnjene od tebe na vekomaj! Tudi to je gotovo, tudi to govori naša plemenitejša notranjost. V nas, predragi, je tudi čut za pravičnost. In tudi ta čut nepreklicljivo terja, da mora biti tista beseda: mrtev je mrtev, s smrtjo je vsega konec! Ne sme biti konec! Zakaj ne? Zato ne, ker s smrtjo niso poravnani računi. Pregreha moja imeti drugačen račun nego krepost. Usmiljena ljubezen, ki po bolnišnicah otira solze bolnikom, ki se kakor goreča sveča poživa v bdenju, v odgovedi in trpljenju za bližnjega, mora priti v računski knjigi na drugo stran nego — sovražstvo, ki ubija, lakomnost, ki stika in izmoggava, zavist, ki se veseli nesreče, poržnost, kateri je uživanje bog... Zapeljivec, ki pogublja po blatu grdihi želja in strasti, mora na drug računski list nego čista duša, ki kakor lilija dehti k svojemu Stvarniku, k nebeskemu svojemu Zeninu. Mora! mora! — Ali pa se to tudi zares zmerom tako dogaja na zemlji? pred smrtjo? Ali je tu na zemlji res zmerom krepost poplačana? hudobija kaznovana? O, če ne vidimo, da je mnogokrat narobe — ravno narobe! Pregreha je

oboževana, je bogata, dviga glavo, se ponaša, se šopiri, uživa — čednost pa hodi omahovaje pod križem trnjevo pot... Ali naj pri tem ostane? Ne more! ne sme! Kar se ne zrna v življenju, se mora zrnati po smrti zakaj Ti nisi samo Oče in Dobrotnik, o Gospod, Ti si tudi pravični Sodnik svojega ljudstva! Zato vemo, da je večnost, kjer bomo prejeli sleherni po svojih delih! —

Vemo in nič ne dvomimo! Zakaj tudi če bi bilo goljufivo prepričanje vsega vesoljnega človeštva, tudi če bi nas varalo naše kopnenje po popolni in stalni sreči, tudi če bi se motil v nas naš čut za pravičnost naših dejanj — eno še ostane in to se ne omaja in ne zgane, in to je beseda Gospodova. — Nebo in zemlja bosta prešla, njegove besede pa ne bodo prešle! (Mat. 24, 35.) In kaj govori Gospod naš, Jezus? Že Sv. Pismo Starega zakona nam na vsakem listu razodeva vero v posmrtno življenje — Gospod Jezus Kristus pa, ki je prišel dopolniti postavbo in preroke, nam to vero še vse bolj zatrjuje. Zopet in zopet nas spominja večnosti, njene radosti, ki je oko ni videlo in uho ni slišalo in nobeno sreče občutilo — pa tudi njene strašne bolečine na kraju, ki je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angelom; spominja nas Gospod tiste velike odločitve ob smrtni uri in neprepeljive cene naših duš, rekoč: — Kaj pomaga človeku, če vse svet pridobi, svojo dušo pa pogubi! (Mat. 16, 26.) Zakaj duša ne umrje, duša roma v brezbrežno daljo, da živi vekomaj...

Vem, kaj bi nemara še hotel kdo: Da pride kateri mrtvih nazaj in nam pove vso resnico... Nemara ste kdaj to mislili, ko ste kropili mrtvega: Če bi vstal ta le in bi nam povedal... — Ni treba, predragi, tega ni treba! Mrlič na mrtvaškem odru drži v rokah križ: Tisti, ki je pribit na križu, je vstal od mrtvih in nam povedal dovolj... Nekaj drugega nam je treba o človeški otroci! Spricho čisto gotovo večnosti je treba odvrti pogled od zemlje in ga spet upreti proti nebesom in proti večnosti. Sree je treba odtrgati od samega sebe in ga dati spet Bogu nazaj... Dušo, hrepeneco po večni sreči, je treba

odpreti božji milosti, da bo osveščena spet zadihala svojemu Bogu nasproti: vse mišljenje, pričakovanje, prizadevanje, vse načrte človeške, vse skrbi, delo, ves up in strah... je treba od človeka, ki jim je zdaj središče, zopet naravnati k Bogu, ki je vsemu pravi cilj in konec Quid hoc ad aeternitatem? — Koliko velja to za večnost? se je pri vsaki stvari, pri vsakem koraku življenja vpraševal sv. Stanislav Kostka, otrok po letih, mož po mislih. Vprašujmo se tudi mi tako pri vsem, kar delamo in opuščamo: quid hoc ad aeternitatem? — koliko je vredno to za večnost? Kakor velikanski žaromet naj meče večnost svojo luč na vse življenje. In potem prosimo: Gospod, daj, da v tej luči izpregledamo! (Luk. 18, 41.) Amen.

VABILO NA NAROČBO. Iz upravnistva "Angelčka."

Ker z mesecem junijem t. l. večinoma vsem naročnikom naročnina na "Angelčka" poteče, smo zadnje dni istim razposlali posebne prošnje za obnove. Na te prošnje se pa žal še niso vsi odzvali. Ker je "Angelček" prvi in edini slovensko-angelski nabožni mesečnik za mladino v Ameriki, katerega izdaja s svrhu svoje agitacije Mladinski odelok K.S.K. Jednote; apeliramo še na tem mestu na vse estans naročnike "Angelčka", da naj kmalu svojo naročnino obnovijo. Ista znaša samo \$1.00 za vse leto; za pol leta pa \$0.60. Prihodnja (junjska) številka bo razposlana še vsem starim naročnikom; ustavili jim bomo pa juljsko, ako do tedaj ne obnove naročnine.

K sklepu se še obračamo do vseh č. sobr. duhovnikov, čast. slov. šolskih sester, sobr. tajnikov in tajnic krajevnih društev K.S.K.K., da naj naš edini mladinski nabožni mesečnik "Angelček" za naročbo priporočajo.

Upravnistvo "Angelčka" 1004 N. Chicago St. Joliet, Ill.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Na razna vprašanja, če že "Glasilo" zopet pošiljamo v Jugoslavijo, odgovorjamo, da še ne. Še začetkom februarja t. l. smo se pismeno obrnili na jugoslovanskega poslanika v Washingtonu, D.C., da naj

nam naznači, čemu je poštna uprava v Belgrad naš list v Jugoslavijo zabranila? Dasiiravno so od tedaj potekali že štiri meseci, še do danes nismo prejeli zaprosenega odgovora. Komentarja k temu ne bomo pristavljali.

Da pa pridemo zadevi do čista, smo naprosili našega duhovnega vodjo, brata Rev. Fr. Ažbeta, da naj se povodom obiska v stari domovini zgleda še v Belgradu in osebno uredi to zadevo. Čast. sobr. duhov. vodja je nam obljubil, da bo to izvršil in upravnistvo takoj o uspehu obvestil.

Kakor že enkrat omenjeno, bomo potem vsem starokrajskim naročnikom naročnino za toliko časa podaljšali, kolikor časa niso lista prejeli. Tako bomo tudi takoj na tem mestu poročali, ko bo "Glasilo" poštni debit v Jugoslavijo zopet dovoljen.

KITAJSKI NAČRT.

Na Kitajskem navadno plačujejo zdravnika, da pazi da ste zdravi in kadar kdo oboli se zdravnikova plača preneha. Ta "Kitajski načrt" je gotovo pravilen v principu in kolikor se tega tiče imamo mi Amerikanci uprežen voz pred konji. Kitajski sistem je samo praktičen v tem, da se reče v splošnem napredku današnjega življenja kakor pravi star izrek ena učenjarnosti ob pravem času je več vredna kot cel funt zdravila". Trinerjevo grenko vino se popolnoma vjema s tem kitajskim načrtom. To zdravilo vam očisti vaš želodec in vse prebavne organe, ter iste drži čiste in s tem odžene marsikatero nevarno bolezen, ki bi se drugače zelo težko ubranila. Ako se nebi odstranilo toksina ali druge stupe kateri se stalno zbirajo v človeškem telesu, ki ni zdrav. Naši odjemalci popolnoma razumejo to vrednost. Dobroznani lekarnar v South Bend, Ind., nam je pisal z dne 4 maja, t. l.: "Trinerjevo grenko vino je izvrsten produkt in ljudje ga ljubijo. Mi imamo odjemalce, ki javno povedo, da je to edino zdravilo, ki jih drži zdrave njim daje moč in slast do jedil. In kajpak želimo vedno prodati našim odjemalcem kar je najboljšje." Drugi lekarnarji in trgovci z zdravili so enakega mišljenja. (Adv.)

NEKAJ NAVODIL ZA PRAVO ZAJTRKA.

Carnation kot smetana v kavi. Da boste imeli škodelico tečne kave z lepo zlatorumeno barvo, prilijte ji nekaj naravnega Carnation mleka iz kangleje. Ena čajeva čiliča zadostuje; na željo ga pa prilijete lahko tudi več.

Sladko pecivo. 1 žličico soli, 1 jajce, 2 škodelici moke, 2 žlice praška za peko, pol škodelice Carnation mleka, 1 škod. vode. Zmešaj moko, sol in prašek za peko, prilij mleko in stepi vanj jajce. Puščaj z žlico na gorko železno kozice namazano z mastjo. Naj se to pecivo praži na eni strani, potem pa zopet na drugi. To zadostuje za 6 oseb.

Francoski toast. 2 jajca, pol žličice soli, četrt kupa Carnation mleka, pol kupa vode; zreži star kruh v kosce, pomešaj jih v razbita jajca, prideni soli in moko. Namaži ponev z mastjo in ko je gorka opazi dobro kose kruha na obeh straneh. To zadostuje za 6 oseb.

Omelete s Carnation mlekom. 4 jajca, 1 žličico praška za peko, 4 žličice škrobe (Constach) 1 žlice soli, 1 časo Carnation mleka, pomešano s 4 žlicami vode. Razbij rumenjake da se malo strdi, prideni mu škrobe in soli ter prilij mrzlo mleko. Nato stepi še beljak, prideni mu praška za peko, vse to pa deni v prvo mešanico že toplo omeleto pomaži s surovim maslom; prideni mešanico in postavi na peč, da se počasi sprži. To zadostuje za 6 oseb.

Pri kuhi vedno prideni Carnation mleku nekaj vode in vse dobro zmešaj.

Carnation kuharska knjiga vsebuje nad 100 pripravnih navodil za razna jedila. To knjigo vam dopošljemo brezplačno. Pišite po njo še danes. Carnation Milk Products Company 2102 Consumers Bldg. Chicago, Ill.

breakfast

Rabite Carnation mleko ko pripravljate kavo za zajtrk; tudi cerealije in sadje polite s tem mlekom dajo izborn okus. Pri kuhi, lai če pijete samo mleko, pridenite mu enakomerno količino vode; čim bolj redko hočete imeti mleko; tem več vode mu prilijte. To mleko je zelo pripravno in ga rabijo že vse ekonomične gospodinjice valed čistote. Pri vsaki hiši bi se moralo torej rabiti edino Carnation mleko. To fino mleko dobite pri vsakem grocerju v kangleji, ki imajo rdeč in bel napis s tremi vtisnjenimi nageljni. Pišite nam po brezplačno kuharsko knjigo.

Carnation Milk Products Company 2102 Consumers Bldg., Chicago.

Carnation Milk

Od zdravih krav. Napis na škatlji je rdeč in bel.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina "Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah Ameriki."

Uredništvo in upravnništvo:

1004 N. Chicago St.

Telefon 1048.

JOLIET, ILL.

Naročnina:

En štani, na leto	\$1.20
En štani, na leto	\$2.00
En inozemstvo	\$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNIONof the
UNITED STATES OF AMERICA

Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1004 N. Chicago St.

Phone: 1048.

JOLIET, ILL.

Subscription price:

For Members, per year	\$1.20
For Nonmembers	\$2.00
For Foreign Countries	\$3.00

Nova naturalizacijska postava.

Iz Washingtona se poroča, da ima vlada že do cela izdelan nov zakonski načrt, tikajoč se dobave amer. državlanske pravice od strani inozemcev ali naturalizacije. Novi zakon, ki bo skoro gotovo sprejet v obeh zbornicah vsebuje določbe glede registracije in izobrazbe inozemcev, kar bo mnogo pripomoglo k takozvani amerikanizaciji.

O tem je delavski tajnik Davis te dni senatorja Shortridge iz Kalifornije obvestil, kajti navedeni senator je v zbornici predložil tozadevni zakonski načrt.

Novi naturalizacijski zakon vsebuje sledeče glavne določbe:

1.) Zahtevano naobrazbo od strani prosilca za državlanski papir.

2.) Znanje deželne (angleškega) jezika. S tem se hoče uvesti za vsakega državljan na način in priložnost, da bo lahko s svojim sodržavljanom občeval; da bo razumel svojo delo in predpise glede varnosti pri delu; da bo imel več prilike iskati zabave in razvedrila med svojimi sodržavljanom in da se bo na ta način lahko v celoti posluževal vseh pravic, udobnosti in koristi ameriškega državljanja.

3.) Pri naturalizaciji se bo uvedlo nekaj važnih izprememb v olajšavo prosilcu. Pred vsem mu ne bo treba več imeti priči, ki sta ga poznali celih 5 let. Ker morata priči dvakrat s prosilecem hoditi na sodnijo, ima navadno pri tem prosilec državl. papirja dosti neprilik, pa tudi gmotno škodo, da jima plačuje zamujeno delo. Vlada je izračunala, da si bodo prosilci po novi naturalizac. postavili vsako leto prihranili okrog 4 milijone dolarjev.

4.) Vlada bo veliko bolj skrbela za naturaliziranega državljan kot je dosedaj, v slučaju da postane popolnoma nezmožen za delo. Tako bo pomagala tudi njegovi družini v slučaju njegove smrti, če se družina ne bo zamogla sama preživljati.

5.) V svrhu izvedbe te nove postave in v kritje potrebnih stroškov se bo naturaliziranim državljanom vsako leto naložilo nekaj malenkostnega davka. Tozadevna svota še ni določena.

Delavski tajnik zatrjuje, da bo novi naturalizacijski zakon v resnici v korist inozemcem. O tem se je Mr. Davis sledeče izjavil:

"Jaz izprevidim, da bo ta zakon dal vsakemu inozemcu priložnost da postane ne samo dober državljan, ki se bo svojih pravic tudi zavedal, ampak da bo tak državljan de cela tudi u-meval kaj je Amerika in kakšna so njena načela!"

Nova naturalizacijska postava bo tudi vsled tega narejena, da se onemogoči prihod nezaželenim osebam v našo deželo. Anarhistom, komunistom in elementom, ki skušajo način naše ameriške vlade predružit, ali isto celo strnoglavit bo prihod v Ameriko naravnost nemogoče, kajti take nepridiprave bodo oblasti takoj pri prihodu deportirale, ali pa tudi čez čas. Naravno, da vlada takim osebam tudi ne podeljuje državljanstva.

Vlada Združenih držav namerava s to novo postavo vse tu živče narode seznaniti z angleškim jezikom da bi se v javnosti rabilo samo en deželni jezik, ki bo služil vsakemu posamezniku v vsakdanjem življenju. Na ta način hoče Amerika uvesti pravo medsebojno bratsko zastopnost in odpraviti vsako mednarodno sovraštvo ali nesporazum, ki sta glavni povod nezadovoljstva, sporov in tudi vojne.

Delavski tajnik, v kojega področje spada nova naturalizacijska postava vendar pravi, da odpravo kakega drugega (tuje-ga) jezika on ne odobrava. Kaj takega bi bilo preveč za inozemca, kakor bi mu kdo odvzel njegovega najboljšega prijatelja. Inozemec čista svoj jezik, svojo pesem, svojo literaturo, šege in običaje; vse to naj mu ostane sveto ter drago."

Tukaj navajamo še tabelico, ki nam kaže kako se naši inozemci zanimajo za državljanstvo. Iz okraja Wales na Angleškem je 74.4 % že naturaliziranih državljanov. Nemcev 73.6%; Luksemburžanov 73.4%; Dancov 70.5%; Švedov 70.00; Norvežanov 68.2%; Ircev 66.1%; Angležev 65.4%; Skotov 62.9%; Kanadčanov 61.7%; Mehikancev 5.5%; Albancev 17.4%; Slovencev, ali Jugoslovancev!!!!

Slavospev delu.

Jaz sem temelj vse trgovine.
Jaz sem studenec vse prosperitete.

Jaz sem oče in pospeševalec
genijev.

Jaz sem sol, ki daje slast življenju.

Jaz sem opora revnih.

Bogatin, ki se me ogiba, po-
staja slabši, omaguje in se
zvrne v prerani grob.

Jaz sem prvotna steza življenja;
kdor hodi po tej stezi, nikdar ne strda.

In vendar me ljudstvo pre-
klinja, dasiravno ne more biti
noben zdrav človek brez mene
srečen.

Narodi, ki me ljubijo, — na-
predujejo, kdor me pa zanič-
je — pade in umre.

Jaz sem ono, kar je Združene
države spravilo na tako ugled-
no stališče. Moje tako so

zgradile velike industrije, od-
prle globoke rudnike, zgradile
le velike železnice, vstanovile
mesta in postavile ogromne pa-
lače.

Jaz sem postavil temelj vsa-
ke sreče v Ameriki od Rocke-
fellerja nizdol.

Sloveči možje so meni dolžni
največ hvale.

Jaz sem prijatelj in vodnik
vsakega vrednega mladeniča
in mladenke. Kdor se mene
oprime, ne bo padel; kdor se
me pa ogiba, bo trpel lakoto.

Jaz sem edina lestvica ki vo-
di v deželo uspeha.

Kdor mene ljubi ter spoštu-
je, temu sladim življenje.

Norei me sovražijo; pametni
pa ljubijo.

Jaz pripravljam predsedniš-
ke stole pri raznih podjetjih.

Mladenicu jaz veliko laže po-
magam do uspeha, kot njegovi
lastni starši, če so še tudi tako
bogati.

Jaz podpiram na milijone
ljudstva; indirektno pa podpi-
ram ves svet.

Jaz sem stvaritelj vsega ka-
pitala in bogastva.

Mene najdete kot zastopnika
pri vsakem hlebu kruha; pri
vsakem vlakcu, pri vsakem par-
niku in pri vsakem časniku.

V Ameriki mene bolj svet
ljubi, kot po vseh drugih drža-
vah, osobito — bogatini.

Vsi, ki mi vsako leto v veli-
kih masah sledijo, postajajo
vedno bolj in bolj močni; moji
pristaši že vodijo vlade in str-
moglavijo dinastije.

Jaz sem mati demokracije.

Ves napredek je od mene od-
visen.

Kdor mi je neprijatelj, ne
more iti daleč in ostan, sam.
Kdor me pa ljubi, temu je od-
prt ves svet.

Kdo sem jaz?

Kaj sem jaz?

Jaz sem DELO.

Paberki.

Slovenskim socialistom v A-
meriki prede vedno bolj in bolj
trda; ni torej čudno, da imajo
izmed 250,000 ameriških Slo-
vencev samo sedemsto (700!)
svojih pristašev pod rdečo za-
stavo.

Da zanimanje za socializem
peša, potrjuje slovensko glasilo
Jugoslovanske socialistične z-
veze. Nedavno se je upravnik
tega, že zadolženega glasila
sledeče pritožil:

"Kadar poteče delavcu na-
ročnina na kapitalistični in
švigašvagaški list, jo bo brez
obotavljanja ponovil. Kadar
mu poteče naročnina na socia-
listični list, se marsikdo niti na
tirjatev ne oglasi. In ljudje
se čudijo, zakaj socializem tako
počasi napreduje. Sami sebe
naj vprašajo. Če njihovi mož-
gani količnik mislijo, bodo na-
šli odgovor. Vzrok počasnemu
napredovanju je v delavstvu,
ker se noče učiti v zadostni me-
ri, ker je brezbržno in leno za
delo v socialističnih organiza-
cijah."

Ni čudal! Bivši nadpastir
Etbin je svojo čredo zapustil,
ker je šel streljat kozle v Bel-
grad in poljubovat roke njega
Veličanstvu.

Nedavno so prijatelji kralje-
vine S. H. S. v Chicagu prire-
dili veliko odhodnico bivšemu
S. H. S. gen. konzulu. V imenu
Slovencev je pri tej priliki go-
voril bivši član eksekutive J.
R. Z. in vedno potujoči ured-
nik Zvonko. — V resnici, časi
in nazoni posameznikov se sp-
reminjajo. Ali tudi navedena
dva slovenska govornika pri-
čakujeta iz Belgrada red sv.
Save, kakoršnega že ima glavni
prireditelj te odhodnice?

Slovenska naselbina v Chi-
cagu je gotovo najbolj varna
ter štedljiva med vsemi osta-

imi širom Amerike. Zda ima-
jo tamošnji rojaki že kar štiri
svoja Posojilna in stavbinska
društva. Pa ljudstvo tarna o
slabih časih!

Skoda da nismo mogli pri-
sostovati na minulih narodnih
svečanostih v Clevelandu, O.,
povodom velikega semnja. Ra-
di bi namreč videli in slišali na-
stop pevskega društ. "Grča".
— Ali bi ne bila lepša imena:
"Hlod", "Deska", "Veja",
"Palica", ali "Kol"?

Nedavno smo videli v ne-
kemu zanimivo sliko nekega iz-
čenegega kužeta, ki lika perilo.
Morda še doživimo čas, ko bo-
do psi po krojačnicah tudi ši-
vali obleko?

Izdelovalec Trinerjevega vi-
na je odpotoval v staro domo-
vino. Zglasil se bo tudi v Ju-
goslaviji glede ustanovitve
svojih podružnic. Srečni Slo-
vence! Vse politične neredne
in zabasanosti boste lahko po-
tem s Trinerjem pregnali.

V nekem amer. slovenskem
dnevniku je citati zanimiv o-
glas o prodaji starokranjskih
kos. Radovedni smo, kako iz-
gledajo novo, ali mladokranj-
ske kose, ali pa belokranjske?

Ravno v istem listu so pri-
čeli zadnji čas priobčevati po
cele kolone novic (oglasov), da
je kaka "napredna" žena za-
pustila svojega moža, ali na-
obratno. Take stvari menda
dosti pripomorejo k prosveti
naprednih čitateljev glasila
podporne organizacije?

Senator Orlando Ricci, ita-
lianski poslanik v Washingto-
nu potuje sedaj po Združenih
državah in vleče svoje poler-
tarje za nos. V Chicagu je na
p. odklonil sprejem ali depu-
tacije na kolodvoru; tu pri nas
v Jolietu so ga tudi z velikim
sijajem pričakovali; napove-
dan mu je bil v počast banket
in velik sprejem v neki dvora-
ni. Že zadnjo minuto je Ricci v
Jolietu brzojavil da ga — ne bo.

Radovedni smo kako bo v
ječi obhajal dan kraljeve po-
roke rojak Josip Podlipnik iz
Polja, ki je bil nedavno v smi-
slu par. 91 srbskega kaz. zaka-
na, zaradi žaljenja kraljevega
roditelja obsojen na 1 leto ječe?

Največja izmed, v Zdrže-
nih državah se nahajajočimi
jugoslovanskimi podpornimi
organizacijami Narodna Hr-
vatska Zajednica izkazuje v s-
vojem zadnjem glasilu, da zna-
ša njena solventnost 93.17 %.
V tem pogledu mi Slovenci
prekašamo naše brate Hrvate.

Fordova tovarna izdela vsa-
kih 7 sekund en nov avtomobil;
tekoči mesec jih je spravila na
trg 120,000. Ali imate tudi že
vi Fordovo "Lizo" v svoji
garaži?

V državni zakladnici v Wash-
ingtonu imajo v shrambi za
tri bilijone dolarjev vrednosti
zlata. V resnici imamo zelo bo-
gatega strica Sama; žal da do-
sti njegovih nečakov in neča-
kinj nima niti centa v žepu.

Zopet je nastopila doba izle-
tov ali piknikov, toda žal bolj
suhih, ozir. z mehko pijačo.
Nekateri naši rojaki pišejo:
pitnik eni pa piknik. Menda je
oboje pravilno? Po našem je
prva označba bolj primerna,
ker tolmači glavno dejanje izle-
ta. Pijem, piti pitnik.

Besedo piknik pa lahko tudi
tolmačimo iz debela pikati, ali
pika. Marsikje cenjene izletni-
ke na pikniku komarji pikajo.
— Ako se n. pr. kak član ka-
kega društva nalašče ne udele-
ži, kakor sklenjeno na seji, mu
tajnik naredi piko v knjigi, da
mora plačati predpisano globo.

Fran Lavtižar:

**Društvo za mladinske
domove v Ljubljani.**

Posnetek iz letnega poročila
za upravo dobo do 31. de-
cembra 1921.

Ob zaključku svetovne voj-
ne se je pokazala živja potreba
ustanovitve naprav, ki naj zbi-
rajo mladino, katera nima do-
ma zadostnega nadzorstva in
je vsled tega izpostavljena po-
hajkovanju, ulici ter s tem zdu-
ruženim nevarnostim — teles-
nim in dušnim. —

Ustanovilo se je proti koncu
leta 1919. "Društvo za mla-
dinske domove v Ljubljani."

Glasom društvenih pravil je
namen društva:

a) na versko-moralni in na-
rodni podlagi ustanavljati Mla-
dinske domove po celi Slove-
niji;

b) V Mladinskih domovih
zbirati ob nedeljah in prazni-
kih ter ob šoleprostem času
mladino ki je brez nadzorstva
prepuščena sama sebi na cesti,
ki doma nima zadostnega nad-
zorstva ali primerne vzgoje ter
je izpostavljena nevarnostim
ulice; tu naj poleg dela in raz-
vedrila dobi primerno versko,
nравno, telesno in domoljubno
vzgojo;

c) Mladinskim domovom pri-
klopjati primerne skrbstvene
naprave, kjer naj dobi najrev-
nejša mladina tudi prehrano.

Potrebna gmotna sredstva
si društvo pridobiva:

a) s podporami državnih in
drugih javnih oblasti;

b) doneski svojih članov;

c) z nabiranjem darov, milo-
darov ter prebitki mladinskih
prireditvev.

Takoj po oblastveni odob-
ritvi društvenih pravil se je
društvo lotilo dela ter pričelo
staviti prvi Mladinski dom na
Kodeljevem v Ljubljani. V ta
namen je izprosil v last od
Gospodarske komisije za stvar-
no demobilizacijo ter vojaške
oblasti pet barak, bivših konj-
skih hlevov, ob vojaškem os-
krbovališču na Kodeljevem.
Zemljišče, na katerem barake
stojijo, je last "Društva za bolne
na pljučih", katero ga je odda-
lo Društvo za mladinske domove
v najem. Da se je dobil materi-
jal za adaptacije, je bilo tre-
ba 2 baraki takoj podreti. Os-
tale tri pa so se popravile in
priredile za kapelico, gledališ-
ko dvorano in stanovanjsko
barako. Obsežno dvorišče se je
nasulo ter priredilo za telova-
lišče. Koncem novembra 1919
so se naselili v Domu gg. sale-
zijanci, katerim je društvo iz-
ročilo vodstvo in oskrbo Mla-
dinskega doma. Ko se je za si-
lo priredila in opremila gleda-
liška dvorana, je bilo mogoče,
da se je zavod mogel dne 8.
decembra 1919 že z deško gle-
dališko predstavo slovesno ot-
voriti. Le vztrajnemu, nesebič-
nemu delu se je posrečilo, da
se je iz zapuščenih barak in
razvalin dvignil hram — četudi
skromen — za vzgojo, izobrazbo
ter v zaščito nege in nadzorst-
va potrebne dece. Temeljni
kamen novemu zavodu sta po-
ložila zgoraj omenjena daro-
valca barak in pa družba sv.
Vincencija Pavlauskoga za pro-
stovoljno oskrbo siromakov in
za varstvo mladine, ki je z znat-
nim darom prva omogočila, da
se je pričelo z delom. Pri po-
četnih delih je drage volje so-
delovala vojaška komanda L-
jubljane, zdravstveni referat
dravske divizijske oblasti in
pa gradbeno ravnateljstvo v
Ljubljani. Podpirali so društvo
pri začetnih delih tudi razni
mladinoljubci iz Ljubljane iz
Most in z dežele. Dečki do-
movci samo so pomagali pri
ročnih delih. Notranjo kapelič-
no cerkevno opremo so oskrbe-
li z milodari dobrih sre in da-
režljivih rok salezijanci sami
in pa neutrudne nabiralke sale-
zijanske sotrudnice, ki jo tudi
brez pomoči sami in same os-

krbujejo in vzdržujejo. In g.
dr. Srečko Zamjen? Vse in
povsod — za Mladinski dom!

Prvi Mladinski dom stoji,
posluje, procvita in rodi lepe
sadove! Njegovo delo se sploš-
no priznava. Dece in mladež,
broječa že do 250 glav in gla-
vic, iz šentpeterskega predme-
stja, iz Vodmata, Most, Sela
in Zelene jame se zbira vsak
dan tu. Dečki: srednješolci, o-
brtni naraščaj, ljudskošolski in
manjši so to, ki prihajajo sem-
kaj da se pod skrbnim nadzor-
stvom vzgajajo, uče, ponavljajo
učno tvarino in izdelujejo
šolske naloge, se pripravljajo
za deklamacije in gledališke
predstave, obiskujejo pevske
in godbene vaje, se zabavajo,
goje telovadbo in športne igre.
Najrevnejša deca dobiva v za-
vodu tudi prehrano.

Računski zaključek za leto
1921. izkazuje 290.027.21 kron
dohodkov ter 197.154.25 kron
izdatkov.

K prejemkom so prispevali;
ustanovni člani 19,280 K. redni
člani 990 K, podporni člani 321
K. Vincencijeva družba 19,000
K. vrli ameriški rojaki podr.
Srečku Zamjenu 110.000 K. mi-
nistristvo za socialno politiko
4000 K. predsedstvo deželne vlade
za Slovenijo 80,000 K. po-
verjeništvu za socialno skrb
20,000 K. odsek ministristva za
prehrano 5000 K. Škofijsko d-
ruštvo za varstvo sirot 9000
K. Krščansko žensko društvo
v Ljubljani 800 K. gospodarski
in denarni zavodi Ljubljanski
15,100 K. in razni dobrotniki
6336.21 K.

Vsem oblastem, društvenim
članom, dobrotnikom in prija-
teljem bodi izrečena tudi na
tem mestu najiskrenejša za-
hvala!

Za bodoče pa čakajo društvo
ogromni milijonski izdatki. V
Mladinskem domu na Kodelje-
vem se bolj in bolj pojavljajo
občutni nedostatki. Največje
zlo pa se tiči v tem, da odpove-
dujejo stavbe. Leseni temelji
trohnojo in barake se vsedajo.
Ni več daleč čas, ko jih bo tre-
ba zapustiti in se izseliti.

Vsled tega se je Društvo za
mladinske domove kljub vsem
neprilikam in težavam odloči-
lo, da postavi nov Mladinski
dom. Za stavbo, ki bo stala čez
deset milijonov kron se na-
črtuje že izdelujejo. Potrebno s-
tavbišče za zgradbo v obsegu
10,000 štirj. metrov je društvo
kupilo na Kodeljevem. Društ-
veni tajnik g. Srečko Zamjen
se mudi že več mesecev v Ame-
riki, da zbira podpore in daro-
ve vrlih ameriških mladino-
ljubov.

Mnogo denarja pa bo treba
zbirati doma. Zato se obraša
Društvo za mladinske domove
na vse dosedanje podpiratelje
in prijatelje z najvljudnejšo
prošnjo, naj ohranijo svojo
blagonaklonjenost društvenim
skrbstvenim napravam tudi v
bodoče. Socialno in mladinsko
skrbstveno delo je, ki ga dru-
štvo vrši! V interesu človeške
družbe našega naroda in naše
države je, da s pričetim delom
vztrajno nadaljujemo.

Zato je gotovo upravičeno,
če pričakujemo, da nas bodo
pri prostovoljno vršči zaščiti
dece in mladine podpirale naše
oblasti in vsa naša javnost.

Podpore in milodare hvalež-
no sprejema: Društvo za mla-
dinske domove v Ljubljani,
Mestni trg št. št. 8/L, Jugosla-
vija.

Opomba:

V imenu dobro človekoljubne
stvari priporočava plemenito
akcijo g. Dr. Rev Srečko Zam-
jena, ki se nudi sedaj na svojem
potovanju po Ameriki, v-
semu članstvu in krajevnim
društvom K. S. K. J. Idite mu
na roke in pomagajte mu po
svoji najboljši moči!

Joliet, Ill., 26. maja 1922.

Josip Sitar, gl. predsed.

K. S. K. J.

Josip Zalar, gl. tajnik.

K. S. K. J.

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1899.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1044.

od ustanovitve do 1. marca 1922 skupna izplačana podpora \$2,033,845.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.

2. podpredsednik Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.

3. podpredsednik John Mravintz, 1222 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.

Glavni blagajnik: John Grabe, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.

Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.

Vrhovni Zdravnik: Dr. Jos. V. Grabe, 843 E. Ohio St. N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.

Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.

John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Anton Nemanich, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Tezak, 1201 N. Hickory St., Joliet, Ill.

Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.

John Wakshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ADBOR:

Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

John Dečman, Box 529 Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1044.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na

glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise,

društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnino pa na "GLASILO"

K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

Ljubljanski kongres I. 1821.

Ko je bil Napoleon I. leta 1814. preganjan na otok Elbo, so se pričeli zavezniški pogajati in so sklenili 30. maja 1814. pariški mir. Dalj časa so potem trajala pogajanja na Dunaju (od septembra 1814. do junija 1815.). Osebo so se udeležili tega sestanka avstrijski cesar, ruski car, kralj pruski, danski, bavarski, vitemberški poleg večine drugih nemških knezov.

Napoleon I. se je pa l. 1815. zopet vrnil v Pariz in pričel novo vojno zoper zavezniške, toda vojna sreča mu ni bila mila. Po porazih pri Waterlou in Belle-Alianci (18. junija 1815.) se je odpovedal prestolu in Angleži so ga odpeljali na samotni otok Sv. Helene, kjer je 5. maja 1821. umrl.

Da bi se politične razmere, ki so jih Napoleonove vojske tako razburile, zopet uredile, so se iznova pričeli sestanki vladarjev in njih svetovalcev: v Achem, v Opavi, v Ljubljani in v Veroni. Za nas je gotovo najbolj važen ljubljanski sestanek ali kongres, ker se je vršil v naši domovini. Upravljeni smo obhajali spomin tega važnega zgodovinskega dogodka, po katerem nosi še vedno ime največji trg v Ljubljani — Kongresni trg.

Ljubljanski kongres je bil sklican radi uporov v Neapolu in Piemontu. Notranji potek kongresa ni še docela znan, zato naj se naš spomin na ta zgodovinski sestanek omeji bolj na zunanjo stran, v kolikor so jo mogli opazovati tedanji Ljubljančanje.

Avstrijski cesar, ruski car in pruski kralj so po slavni zmagi pri Lipskem l. 1813 živeli v tesni zvezi in v zvestem prijateljstvu. Ruski car Aleksander I. je 26. septembra l. 1815. v Parizu svetoval, naj ti vladarji sklenejo svojo zvezo (sveto alianco) da se ohrani evropski mir. Ta nasvet je vsem ugajal in sveti zvezi so se pridružile potem še skoro vse druge evropske države. Toda miru ni bilo. Nemiri so se pojavljali leta 1821 na Španskem, na Neapolskem in Portugalskem. Sveta zveza je bila prisiljena posredovati. Zato so se vladarji in zastopniki raznih držav zbrali v Opavi in so sklenili, da bo "sveta zveza" ščitila evropski mir proti vsaki revoluciji z mirnim posredovanjem ali pa če bo treba, z orožjem. V Neapolu je tedaj vladal francoski Ferdi-

nand, tist cesarja Franca I. Prisiljen je zaprisegel po španskem uzoru sestavljenemu ustavu, ki mu je vzela skoro vso moč. "Sveta zveza" je menila, da mu je treba pomagati. Poveljali so ga na sestanek v Ljubljano.

Diplomati so si izbrali malo Ljubljano iz dveh razlogov za svoj sestanek. Prepričali so se, da velika mesta kakor Pariz in Dunaj niso pripravna za take shode, ker se v njih preveč časa trati z zunanji prireditvami, z obveznimi uljudnostmi in pogostimi zabavami. Tudi niso hoteli vzbuditi sumu, da se posamezni državi dovoljuje preveč ugleda, ko vse le žele prijateljskega stika v ta namen, da se ohrani tako težko zaželeni mir.

Diplomati, ki so bili v Opavi, so si želeli spremembe. Opava se jim je zdela predolgočasna, in tudi premrzla. Mislili so na Gorico, toda dobili so obvestilo, da je premajhna za toliko število oseb. Zedinili so se pa za Ljubljano, ki je dovolj velika in leži bolj južno ter ob vhodu v Italijo.

Ljubljana je štela tedaj te daj okoli 12.000 duš. Hiše so bile dokaj čedne. Mnogo plemenitav se imelo svojo hišo v Ljubljani, čeprav so sicer živeli po svojih graščinah. Te palače so prav lahko oddali v najem diplomatom, ali so se pa sami nekoliko omejili in ostale prostore oddali v najem diplomatskim zastopnikom za dober denar. Samo za mesec januar so prijeli najemnine 70.000 gld., kar je tedaj že nekaj pomenilo. Navzle temu se pa v mestu najemnine za domače stranke ni povišala in tudi hrana se ni podražila. Nekaj priglasihih sob je ostalo celo praznih, čeprav se je nabralo v Ljubljani več tujcev ko ob kateremkoli prejšnjem kongresu "svete zveze". Tujcev se je nabralo nad 500. S cenami so bili popolnoma zadovoljni. Henrik Costa pripoveduje, da je pri njegovem očetu na Starem trgu v II. nadstropju št. 35 stanoval generalni lajtenant in pruski poslanik na avstrijskem dvoru baron Konsenmark. Plačeval je za štiri opravljene sobe, za svaženje, kurjavo, razsvetljavo in tedensko pranje postelji. Imenovali so jo lepo in snažno mesto. Metternich piše, da so Ljubljano diplomati z žalostjo zapustili. Celo cesar Franc I. je bil rad v Ljubljani.

Kako se je ta visoka gospo-

da v Ljubljani zabavala? Za kongres je bilo v Ljubljani več plesnih veselice, n. pr. 29. januarja, 5., 19., 26. februarja. Te veselice so prirejali ali plemenitaši ali meščani. Nekaj razvedrila je nudilo tudi deželno gledališče. Za to priliko so zgradbo nekoliko popravili. Igrali so nemške igre; toda že med kongresom je došla tudi laška opera. Razvajeni knez Metternich piše 18. marca: "Moje edino veselje je laška opera, ki je postala po mnogih osebnih spremembah naposled le dobra. Peli so Rossinijevo Edvardo e Cristina, ki jo smemo gotovo šteti med njegova najboljša dela. Tudi "Cenerentolo" (pepelčico) so peli, in sicer zelo dobro.

Na sprehod je hodila gospoda najrajši v Lattermannov drevored, vozila pa s je v Metni log, kjer nas na kongres spominja še ohranjen "grijetelj". Cesar Franc se je peljal včasih tudi na Golovec, tje streljal s cesarico pa na Rožnik in na Šmarno goro. Cerkvene slovesnosti in vojaške parade so zlasti dopoldne vladarjem krajšale čas.

Med diplomati je imel največ posla knez Metternich, ki je tudi sicer znan kot zelo marljiv delavec. Večkrat toži v svoje dnevniku, kako strašno je zaposlen, kako mu primanjkuje časa, da bi si ogledal ljubljansko okolico. Poleg njegova je imel težko nalogo baron Gentz. Cesar Franc je imel poleg skrbi za zunanje razmere, še obila dela z notranjimi državnimi posli. Neki dan je bil 6 ur pri gubernijalni seji. Ogledal si je tudi vse urade, zavode, celo ječe.

Oglejmo si najvažnejše osebe tega kongresa:

1. Cesar Franc I. Prišel je v Ljubljano 6. januarja 1821. ob enem s cesarico Karolino, na katero nas spominja še Karolinska zemlja, ki nosi po njej svoje ime. S cesarjem je prišel tudi ves dvor poleg cesarske tajne pisarne. Cesar je imel s seboj za postrežbo 12 oseb, cesarica pa 40. Tajna državna pisarna je štela 18 uradnikov. Na čelu ji je stal knez Metternich kot "hišni, dvorni, državni in konferenčni minister". Nekaj dni po ljubljanskem kongresu ga je hvalječni cesar imenoval za tajnega državnega kanclerja.

Dvor je v januarju plačal za stanarino 23.371 goldinarjev, dasi je imel brezplačne prostore v deželni dvorcu. Cesar je razpolagal s 120 konji in 22 gala-vozovi; dvorilo mu je 30 služabnikov.

2. Ruski car Aleksander I. Dospel je v Ljubljano 7. januarja 1821. Bival je v škofjskem dvorcu v 2. nadstropju. Henrik Costa sporoča, da so se Ljubljančanje za carja prav posebno zanimali. V prepričanju meščanski obleki je pohačal po mestu in predmestjih ter se zanimal za vse, kar se mu je zdelo pozornosti vredno. Posebno ga je osupnila podobnost slovenskega jezika ruskemu. Car je imel s seboj 7 generalnih pribočnikov najvišje vrste poleg 12 drugih generalov in štabnih častnikov. Med njimi je bil pozneje na Balkanu prosluli zmagovalci Dibič. Med 36 dvorjani je bil tudi arhimandrit Berlinsky z osmihi cerkvenimi pevci. Od državne pisarne je semkaj prišlo 18 uradnikov; najvišja med njimi sta bila knez Nesselrode in Capodistrias. Car je plačal za svoje spremstvo v januarju 14.300 goldinarjev najemnine brez gostin in škofiji.

O carju Aleksandru se je ohranilo mnogo spominov. Nekaj naj jih tu navedemo: Slovenski glasnik 1865, str. 315—317. — Slovenska čitan-ka za prvi razred srednjih šol.

Sket-Wester, 1913. Str. 101. Anton Zupančič: Ruski car Aleksander v Ljubljani.

Car Aleksander je hodil okoli večidel sam, v meščanski obleki, brez vsakega znamenja svojega visokega stanu. Skrbno je opazoval obrtnika in rokodelca pri delu, kmeta na polju, nagovoril tega ali onega in se priljudno pogovarjal z njim: vse to pa le tedaj, če ga niso poznali ali mu vsaj niso kazali da ga poznajo: če ga je pa kdo nagovoril s pravim imenom, se je brž poslovil in odšel.

Mnogo vedo ljudje okoli mesta še sedaj o njem: kako je temu ali onemu pomagal iz stiske, nadleže in siromaštva, obiskoval to ali ono hišo in se pomenkeval z ljudmi. Od vseh teh pripovedk podajmo tu le malo kopico, ki pa že zadostno kaže priljubljenost pa blago in dobro srce Aleksandrovo.

1. Ljubljanska okolica se je bila carju tako prikupila, da je sedaj peš, sedaj na konju, sedaj v kočiji, obiskoval bližnje in daljnje njene kraje, če so mu le dopuščala opravila in vreme. Nekega popoldne ga vjame v Štepanji vasi dež; vrne se torej v kočiji proti mestu. Ko pride do hiš, ki so Golovec na podložju sezidane, zagleda na strmem griču nad hišami starčka, ki je kopal šore posekanih dreves iz zemlje. Ravno je starček zamahnil z vso močjo, kar mu spolzi in siroglavček se zatrkla daleč doli po strmem bregu med goščavo. Ko car to vidi, migne kočijažu, da postane in gleda, kaj bo z možem. Starček kobaca po gostem grmovju, pa le ne more kvšku. Car skoči iz kočije hiti pod breg — ne dolgo in ruski vladar izvleče lastnoročno starčka iz grmovja in mu potisne nekaj v roko. Možiček se zahvaljuje, kakor ve in zna, imenitni dobrotnik pa odprda. Ko pogleda starček v roko se mu zaleskečejo na dlani trije zlati. Pozneje šele je mož zvedel, kdo je bil njegov dobrotnik in rešitelj.

2. Nekega dne jo je mahal car sam v meščanski obleki po Tržaški cesti, kar mu pride na protu stara sključena ženica in ga poprosi daru. Car se ustavi seže v žep, pa nič ne najde: tiplje in tiplje — vse prazno: "Počakajte!" jo nagovori in stopi v hišo, pred katero je ravno stal. Bila je velika kréma. Mati krčmarica prihiti urno v vežo, da bi postregla gospodu; ta pa jo poprosi, naj mu posodi nekaj vina-jev. Žena je imenitnega gosta menda že poznala, zakaj urno je izvlekla iz žepa pest drobiža. Car namigne beračici in veli, naj nastavi predpasnik, krčmarica pa ji vsuje drobiža vanj. "Se!" pravi gospod in zopet prinese krčmarica pest denarjev na dan. Beračica ogleduje neizrečno spoštljivo gospoda, kar tamen- da zapazi, zakaj smehlja se zopet veli: "Se, se!" Mati krčmarica je že nekoliko v zadregi, a da pokaže gospodu svojo dobro voljo, obrne vse žepe tako da zavneče zadnji vinarji starki v predpasnik. Beračica veselja ne ve, kaj bi počela: kaj takega se ji še ni prigodilo vse živne dni. Car odide. Drugi dan pa prinese bogato opravljeni carjev strežaj krčmarici posojeni denar seveda z bogatimi obrestmi vred.

3. Ne daleč od Ljubljane je ob Gradaščici mlin. Vroče je pripekalo sonce, ko sta se bližala mlinu gori ob vodi dva gospoda. Pod hladno senco košate hrške sede okoli mize tri dekle in hite zajemati iz mogočne zelene sklade. Smeh in šale jim slade jed. Ko se gospoda približata stopi — bil je car — k mizi in nagovori dekle z umljivimi besedami: "Vam se ne godi slabo: kaj pa

imate tu tako dobrega?" Naglo se oglasi najbolj jezična med njimi: "Gospod, pokusite, pa boste videli, kakšno je kislo mleko!"

Gospod se nasmeje, res seže po žlico in pokusi. "To je dobro!" odgovori in se začne smeje s spremljevalcem nekaj meniti. Oba stopita v vežo, kjer se prikaže oče gospodar v belem slanniku, z malo pipico v ustih. Poprosita ga kislega mleka. Gospodar ju pelje v izbo in jima kmalu postreže očee gospodar in s črnim kruhom. Dobro jima je dišalo, končno se zahvalita in odideta. Ko pa seže mati mlinarica po latvico, najde pod njo velik tolar. Pozneje zvedo, kdo sta bila gosta. Mlinarjevi so pozneje kaj radi pripovedovali, kako je jedel pri njih ruski car kislo mleko.

4. Nekaj dni je deževalo in ceste so bile blatnate. V Gornji Šiški se je dvojce kljuset napenjalo in napenjalo, da bi zvelklo na klanec težak z lesom naložen voz. Voznik se za vozom togoti in ropota, z bičem šviga in vpije; konjičica kraspata, prihata in kincata z glavama — pa le ne gre. Kar pridrdra od zadaj lepa kočija: čila konjičica jo vlečeta. Gospoda v nji nekaj časa gledata muko ubogih vpreženecv, potem pa eden izmed njiju nekaj kočijažu veli. Ta odsede, reče vozniku, naj odpreže kljuse-ti; sam pa tudi izpreže konja in v trenutku sta stala krasna konja pred kmečkim vozom ter ga kaj lahko potegnula vrh klanca. Mož se je zahvaljeval dobrotnima gospodoma — menda ni vedel, da je stal pred ruskim cesarjem.

5. "Tako dobro menda nihče ne pomni ruskega cesarja, kakor jaz," so mi pripovedovali L-ov oče. "Kako to?" sem vprašal radovedno. "Ker me je bil enkrat prav po postavah zlasal," so mi odgovorili. Ko so pa videli, da neverjetno z glavo zmagujem, so dalje pripovedovali: "Neki dan sem gori na Viču pasel po pokošeni senožitih in dve pastarici z menoj. Ne vem, kaj nam je prišlo navzkriž. Kot močnejši, ker sem lilače nosil, zgrabim kmalo eno za lase in jo začnem prav veselo bunkati po hrbtu. Kar me nekdo zadaž za kuštre zgrabi in me prav vrolo strese. Ko se plašno ozrem, ostrimim, ker me je za čop držal in jezo gledal prav tisti gospod, ki so mi ga večkrat kazali, češ to je ruski cesar."

6. Franc Sever pripoveduje (Ljub. Zvon. 1887.413), da je Eliza Bezlajeva (pozneje mati našega Frana Erjavca) prala perilo na Ljubljani ter si po dovršenem delu umivala obraz. Kar pride mimo ruski car Aleksander I. s svojim adjutantom. Ko car ugleda cvetočo perico, se ustavi, potegne iz žepa rdeč svilen robec ter ga smehlja pomoli lepi deklici, da si obriše z njim mokri obraz. Stanovala je na Poljanski cesti št. 26 (sedaj 49) nasproti Marijanišča.

7. Ed pl. Strahl pripoveduje (Die Kunstzustände Krains, str. 38), da je car naročil pri ljubljanskem slikarju Janezu Potočniku sliko za svojo kape-lo: ni pa znano, jeli Potočnik izvršil to naročilo in ali je car sliko s seboj vzel, ali ne.

Zanimivo je tudi, kar piše o carju list "Stimmen der Zeit" (1913, str. 228 sq): Car Aleksander je bil vzgojen v Rousseaujevem duhu. Po nastopu vlade se je nekoliko ponesnil, o kaki verski poglobitvi pa ni mogoče govoriti ob lahkomiselnem življenju petrograjskega dvora. Toda bojno leto 1812 ga je znatno spremenilo. V teh strašnih vojnih izkušajah je iskal tolažbo, ki je pa plitva modrost ni mo-

gla dati. Čital je sv. pismo, zlasti psalme, ki jih je sam nase vprilikoval; radi tega so se mu zelo priljubili. V zadnjih letih se je vedno bolj nagibal h katoliški veri. O tem priča poleg mnogih drugih prii tudi list, ki ga je poslal neki diplomat 8. V. 1821. iz Ljubljane kardinalu Consalviju. V tem pismu omenja tudi list, ki ga je pisal ljubljanski škof Avgustin Gruber svojemu prijatelju. Car Aleksander je stanoval tedaj v škofiji. Ze v Opavi, se bolj pa v Ljubljani je gledal potek dogodkov v popolnoma drugi luči kot liberalni duhovi. Uvidel da daje podlago prestolom le trdna vera, ki pa ne more biti brez prave cerkve. Car je razkolenik, pa se želi povrniti k pravi cerkvi; hoče svojo cerkev zediniti z rimsko in je to zedinjenje v srečo že izvršil: skrival je to sporočilo sv. očetu. Po srečnem naključju sem od druge strani, seveda pod strogo molčečnostjo to izvedel, kako je car svoj sklep prijavil sv. očetu.

Carjevo življenje je zelo redno, skoro spodbudno. Vsak dan gre na kratek sprehod; nikdar ne gre v gledališče ali v družbo; ves dan neumorno dela ali čita. Cesarja avstrijskega zelo spoštuje in pravi, da je pripravljen vse storiti, kar bi ta želel.

Leta 1822 je želel car iz Verone, kjer je bil zopet kongres, posetiti Pija VII., prav tako leta 1824. Leon XII., pa ni utegnil. Umrl je 1. decembra 1825. v Paganragu ob Azovskem morju. Zgodovinar Moroni je od pap. Gregorija XVI. samega izvedel, da je Aleksander od papeža zahteval katoliškega duhovnika in da je bržkone kot katoličan umrl.

3. Pruski kralj Friderik Viljem III. je bil pač na kongresu v Opavi in v Veroni, v Ljubljani ga pa ni bilo, čeprav so mu že pripravili stan v Auerspergovu palači na Turjaškem trgu. Pruski državni kancler knez Hardenberg je dobil od kralja povelje, naj z grofom Bernstoffom odputuje v Ljubljano. Stanoval je v hiši barona Rastnerja (hiša P. Gabriela Gruberja), sedaj v Zvezdarski ulici.

4. Neapolski kralj Ferdinand IV. je bival v Ljubljani od 8. I. do 3. 5. 1821. Stanoval je v Lepuševci hiši v Gosposki ulici. Bil je tedaj že 61 let kralj in v svojem 70. letu Cesarica Karolina je bila njegova hči.

5. Vojvoda modenski Franc IV. je bil tudi navzoč na kongresu in je stanoval pri grofu Vajkartu Auerspergu.

6. Francozi so odposlali 11 diplomatov pod vodstvom poslanika markiza Caramana in vojvoda Blacas.

7. Britanijo je zastopel Lord Stewart.

V Ljubljani so se zbrali tudi še zastopniki Sardinije, Toskane, Portugalske, Hanoveranske. Danske in sv. stolice, ki jo je zastopal boloniški škof kardinal Spina s škofom Maz-zom. Poleg teh se je nabralo še mnogo drugih odposlancev in odločnih oseb, n. pr.: zagrebniški škof Vrhovac, gorški škof Walland, senjski škof Ivan Jesih pl. Jesenik, beneški patriarh in pesnik Ladislav Pvrker, krški škof kardinal grof Salm, general Giulav i.t.d.

Avstrijski in neapolski dvor se je pripeljal vsak dan zjutraj k sv. maši. Potem so sledile vojaške parade. V Ljubljano so tedaj pozvali mnogo vojaštva. Na glavnem trgu je bilo postavljenih 10 lesenih st-ražnic, v Gosposki ulici 5. na Novem (Turjaškem) trgu so bile 4, ob Čevljarskem (Hradeckega) mostu dve. Ob menji stražnikov je kar gomazelo vojaštva po ulicah.

Kljub mnogim vladarskim in knežjim osebam, ki so se tedaj zbrale v Ljubljani, je bila sedaj vendar najvažnejša knez Metternich, avstrijski državni minister. Ta je vodil vse konference, vse obravnave in je obenem izvrševal vse sklepe. Knez Metternich sam piše: "Z Dunaja sem se odpravil 1. jan. 1821 ob 15 stopinjah mraza. Do kranjske meje je mraz naraščal, na južnih obronkih gora, ki ločijo Štajersko od Kranjske je pa zapihljala topla južna sapa. Danes sem še sam v Ljubljani, jutri že prigrmi plaz državnikov, ki ne prinese nobenega veselja. S svojim stanovanjem (na Bregu v Zoisovi hiši) sem dosti zadovoljen."

Skupna posvetovanja so se vršila bržkone pri cesarju v dvorcu (sedaj Turjaški trg št. 3). Metternich si je 6. jan. 1821 zapisal v dnevnik: "Moj cesar je danes dospel. Izza mnogih mesecev sem en sam dan mirno preživel, namreč v čerajnski dan. Take dneve si moral v svojem življenju zaznamovati. Jutri pride car Aleksander in pojutrišnjem kralj neapolski."

Ko je dospel 7. jan. 1821 car Aleksander v Ljubljano v šestorovprežnem vozu, se je nastanil v škofiji. Pričakoval ga je ondi cesar Franc z najvišjim komornikom grofom Wrhna, s škofom, viceguvernerjem in z generali. S cesarjem sta se koj odpravila obiskat cesarico. Car se je čez pol ure vrnil v škofijo. Tisti dan je bila nedelja. Dopoldne se je avstrijski dvor udeležil sv. maše pri ukulinkah, ki je postala za kongresno dobo dvorna cerkev. Maševal je škof Avgustin Gruber. Ponedeljek 8. jan. se je odpravil cesar do Vrhnice naproti svojemu tastu, neapolskemu kralju. Ob pol ene sta prišla v Ljubljano.

Posveti so se bržkone precej pričeli, ker sporoča Metternich že 10. jan., da se je liberalni ruski zastopnik vil kakor vrag v blagoslovljeni vodi. Vrme je bilo milo in jasno in je kar vabilo na sprehod. Ruski car in neapolski kralj sta se okoli poldne sprehajala v Lattermanovem drevoredu. Cesar in cesarica sta si ogledala slap na Ljubljani v Fužinah.

Precej prve dni so na kongresu sklenili, da pošljejo čete v Neapol, da pomirijo upornike in pripravijo povratek kralju. Cesar in neapolski kralj sta bila 17. jan. na Gradu. Kralj je se spomnil, da je bil pred 30 leti na lovu pri Anerspergu na Igu.

Neapolska kraljica z 2 princema je prispela v Ljubljano 29. januarja. Naslednji dan je bila vojaška parada na poravnem kapucinskem trgu (sedaj Kongresni trg). Cesar in modenski vojvoda sta prihajala z bliščim spremstvom, ruski car v uniformi svojega avstr. polka, cesarica pa se je pripeljala s svojim očetom neap. kraljem. Zvečer je šla vsa ta gospoda poslušat opero "Seviljskega brivca" ki so jo peli nemški pevci.

Vojaštvo, ki mu je bilo naročeno, da mora v Neapel odpotovati, je jelo od severa prihajati. Kadar je večja četa došla, je bila parada, tako 1., 2. in 3. febr.

Metternich piše 7. februarja: "Danes je prekorajlo reko Po. 60.000 vojakov. Danes me navdaja isto čustvo kot 15. avgusta 1813: Čut, da sloni armada na tvojih ramah, vendarle tlači."

Ko je bil 8. februarja cesaričin rojstni dan, je prišel ruski car čestitat v modri nemški civilni suknji in je ostal ondi pri obedu. Zvečer je bila slovesna razsvetljava. Kardinal Spina je 11. febr. ob asistenci zagrebškega in ljubljanskega

škofa posvetil v škofa spovednika neapolskega kralja. Dan pozneje je bil rojstni dan cesarja Franca. Slovesnost so preselile tiste z dne 8. februarja.

V februarju so diplomati dovršili svoje delo. Metternich je govoril 28. februarja poslovni govor. Mnogo jih je odpotovalo, vendar pa se kongres še ni končal. Saj so se nemiri v Italiji ponavljali na raznih krajih zlasti v Piemontu. Toda avstrijske čete so pomirile upornike v veliko zadovoljnost kongresnikov.

Car je obedoval vsako nedeljo pri cesarju Francu. Metternich pa je hodil skoro vsak večer k carju na čaj. Car je Metternicha zelo cenil. Znana sta bila že prej, saj je dobival Metternich že od l. 1815. od carja vsakoletno nagrado 90.000 cekinov. —

13. marca se je peljala cesarica v Škofjo Loko obiskat uršulsko šolo. 8. aprila so v Ljubljani slovesno praznovali zmago nad italijanskimi uporniki. 18. aprila piše Metternich: V kakih treh tednih bo Ljubljana kakor izumrla. Kmalu za lastaviceami se bomo na Dunaj povrnili. Žal mi je, da zapustim to lepo deželo. Lepa je res sedaj, ko vse zeleni in obrobajo visoki sneženi vrhovi alp dalje obzorje.

Veliki teden se je udeleževal dvor vseh pretresljivih obredov v stolnici in zlasti velikonočne procesije. Velikonočno tedeljo se je udeležil tudi car s maše in Te Deuma v zahvalo Bogu za uspeh nad uporniki v Italiji.

22. aprila je obhajal dvor v škofiji svoj velikonočni praznik. Tudi pravoslavni graničarji so bili povabljeni.

Metternich je 1. maja zapisal v svoj dnevnik: "Pokrajina je vedno lepša; diplomati napravljajo daljše izlete. Včeraj sem tudi jaz prvič mogel izleteti. Izginil sem z malim Nesselrodom za celih 8. ur iz pisarne. Nesselrode, ki ni videl višjih hribov kakor ob porosnih bregovih, je bil zavzet kot otrok.

12. maja je bil pri ruskem carju poslovnih dan; 13. maja se je pa odpravil. Škofu Gruberju je izročil v spomin z gragoenimi kamni okrašen naprtni križ z verižico.

Metternich piše 15. maja: Dospel sem na visoko goro, odkoder vidiš več mil daleč najlepše pokrajine. Če t ogle dam, se vedno vprašujem: kako se je mogoče udomačiti v taki grdi deželi? Diplomati so žalostno odpotovali, jug vleče pač nase in to pojasnjuje marsikaj v zgodovini.

16. maja je Metternich zaupal svojemu dnevniku tele besede: "Mesto je postalo vas; ulice so prazne; vse mine, tudi veličast Ljubljane."

Cesar in cesarica sta se dne 20. maja udeležila sv. maše pri uršulinkah; obiskala sta nato samostan, se pozneje poslovila od vseh civilnih in vojaških zastopnikov in odšla naposled na sprehod v Lattermanov drevored. Zvečer je bila še laška opera "Eduardo e Cristina", toda samo drugo dejanje in potem burka "Durando". Prihodnji dan, 21. maja, je deževalo in cesar se je s cesarico odpravil preko Celovca na Dunaj. Šolarji so visoko dvojico pozdravljali z zelenimi vejicami in belimi prtiči.

Metternich se je odpravil 22. maja. Na predvečer je pisal pismo, kjer pravi: "Ločiti se mi je od tega dobrega in lepega mesta, ki je napravilo med svetom toliko vrisča. Ne minljiv pa je uspeh. Storili smo veliko dobrega. Ljudje sicer tega ne bodo uvideli, ker se človek bolj boji osemnedelne mrzlice, kakor se pa veseli osemletnega zdravja. Jutri

odidem odtod in obiščem v spremstvu radovljiškega graščaka grofa Thurna Bled; potem se preko Korena povrnem na Dunaj." — Tako se je res tudi zgodilo. Preko Korena, Celovca, Knittelfelda in Brucka, se je napotil v šestorovprežnem vozu na Dunaj, kamor je prispel v 4 dneh.

V spomin na svetovni kongres je imenovalo ljubljansko mesto trg, kjer so se za kongresa vršile tolike slavnosti Kongresni trg. Nameravali so tudi še postaviti v spomin na

ta dogodek spomenik, namreč na marmornatem podstavu se dvigajoč obelisk z basreliefom iz vlitiga železa in s tremi napis. Proračun se je glasil na 10.918 gl. V kratkem so nabili skoro vse ta znesek, spomenika pa niso postavili. Zakaj ne? Zgodovinarji tega niso zaznamovali. Morda zato, ker so nekaj let pozneje postavili dva spomenika v spomin na osuševanje ljubljanskega bajerja. Osuševanje bajerja je bilo posledica prisotnosti cesarja Franca.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Smrtna kosa.

Iz Krškega poročajo: Po daljši in mučni bolezni je umrl na gradu Mokrice Krsto Stopar, državni gozdar pri ravnanstvu državnih gozdov in domov v Ljubljani. Pokojnik, ki je bil vseskozi značajna, mirna in zlata narodna duša, je bil tudi ena onih žrtev, ki so morale težko občutiti pest in nasilje italijanskih okupacijskih oblasti. Zapustiti je moral rodno grudo in pobegniti v Jugoslavijo. Že na Primorskem je deloval pokojnik v vseh narodnih, prosvetnih in pevskih društvi, bil je povsod jako priljubljen in vobče spoštovan. Pa tudi v svoji novi domovini je bil zelo priljubljen. Pogreb se je vršil 10. aprila ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev. Gozdarji in logarji iz krškega in brežiškega okraja so nosili v špalirju številne vence, a improvizirani kvartet mu je zapel žalostinki "Blagor mu" in "Vigred se povrne".

V Kokarjih pri Mozirju je 14. aprila umrl veleposelnik, gostilničar in trgovec Jožef Praznik. Bil je inteligenten, delaven in blag mož. Zato pa je tudi deloval uspešno v mnogih javnih korporacijah. Bil je 12 let župan, kot načelnik krajnega šolskega sveta na Gorici je postavil novo šolo, 18 let je bil član okrajnega šolskega sveta in 23 let pa član okr. odbora. Kot župan se je z vso odločnostjo potegoval za enakopravnost slovenskega jezika. Zato pa je bil sedaj tudi vedno vnet zagovornik državne edinsti in bratske slege.

V Ljubljani je umrl 18. aprila davčni oficial v pokoju Friderik Bukvič v visoki starosti 80 let. Pri kvartanju ga je v družbi prijateljev zadel kap.

Rudarska akademija v Mariboru ministrstvo za šume in rude je sklenilo, da se v Mariboru otvori rudarska akademija. To bo edina akademija te vrste v vsej državi.

Utopljenec. Dne 20. aprila 1922 so našli pri Leskovčevem mlinu v Savodju v vodi mrtvega posestnika in krojača Mihaela Peternelja. Utopljenca so pokopali na pokopališču v Novi Oslici.

203.000 Čehoslovakov v naši državi. V Zagrebu izhaja čehoslovski tehnik "Hlas" glasilo Čehov in Slovakov, ki žive v Jugoslaviji. Kakor piše imenovani list, živi v naši državi 203.000 oseb češke in slovaške narodnosti. Doslej se je sodilo, da živi v naši državi kakih 150.000 Čehoslovakov, a zadnje ljudsko štetje jih je pokazalo 203.000 več.

Električno železnico v Ljubljani nameravajo razširiti na Vič, v Moste in v Šiško. Stalo bi to 48 milijonov kron. Predlog občinskega sveta pa je, da se izpelje električna železnica po celi ljubljanski okolici in naj bi pri tem sodelovale vse okoliške občine. Ljubljanski župan je dobil nalogo, da stopi v stik s okoliškimi občinami.

Stric iz Amerike. Ubožen

splitski čevljar Franc Milošević je dobil te dni uradno obvestilo, da mu je stric, ki je že dolgo časa živel v Ameriki, zapustil 40.000 dolarjev, kar znaša približno 12 milijonov kron. Čevljar se je takoj odpravil v Ameriko, da prevzame bogato dedščino.

Prenos telesnih ostankov Fr. Maslja-Podlimbarskega.

Dne 19. septembra 1917 je nenadoma zagrl tuji grob v Palkavi znanega mučenika naše narodne ideje: Franca Maslja-Podlimbarskega. Z njim smo izgubili odličnega pisatelja, ki nam je zapustil dela trajne vrednosti, da cenimo le klasični, za ranjkega tako usodepolni roman "Gospodin Franjo". Podlimbarski je bil našim narodnim drašt. radodaren podpornik in delaven odbornik; z ljubeznijo se je uvrstil med požrtvovalne obrambnike, ki so se zbirali okoli naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Zato smatra šentpeterska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za svojo častno dolžnost, da oskrbi svojemu mnogoletnemu marljivemu članu prenos njegovih zemeljskih ostankov v domovino, po kateri je toliko hrepenel in za katero je moral v političnem prognanstvu dati svoje dragoceno življenje. Prepričani smo, da posvedoči naša javnost tudi tolikokrat dejansko svojo ljubezen in hvaležnost do nepozabnega Podlimbarskega.

Glasovanje o avtonomiji v julijski deželni posvetovalni komisiji. Dne 22. aprila se je v seji deželne posvetovalne komisije za Julijsko Krajino končno vršilo glasovanje o avtonomiji. Podanih je bilo o predmetu troje predlogov: proti avtonomiji, za avtonomijo in posredovalen predlog dr. Pettarina, ki je v bistvu protiautonomističen. Prvi predlog je propadel z 10 proti 17 glasovom, dr. Pettarinov posredovalni predlog pa je propadel z 10 proti 14 glasovom. Končno je propadel tudi avtonomističen predlog z 11 proti 13 glasovom; zanj so poleg slovanskih članov glasovali Bombig, Bonne, Inwinkel, Pettarin in Rinaldini. Glasovanja so se vzdržali Pučer, Chersich in Sbisa.

Nekoliko statistike o ruskih beguncih v Jugoslaviji. Točnega števila o ruskih beguncih v Jugoslaviji ni mogoče zanesljivo dognati, razen onih, ki živajo državno podporo. Od beguncev jih je največ ostalo v Srbiji, namreč 29 odstotkov, v Vojvodini 16—20 odstotkov, v Bosni 11—15 odstotkov, v Hrvatski, Dalmaciji, Črni gori in južni Srbiji 6—10 odstotkov, v Slavoniji in Sloveniji 5 odstotkov. Od teh jih je 11.251 sposobnih samo za pisarniška dela, 6784 za vsako delo, 2959 samo za ročno delo. Visokošolcev in dijakov sploh je 18.000, otrok pa 4074.

Velikansko naraščanje bankovcev v Avstriji. V drugem tednu meseca aprila se je povišalo število bankovcev v Avstriji za 14 milijard. Vsak dan so torej dali v promet za 2 milijardi

bankovcev. V sredi aprila je bilo v prometu za 322 milijard kron bankovcev.

20 Jugoslovancev se je 25. aprila vrnilo iz ruskega ujetništva. Sedem med njimi jih je pripeljalo s seboj žene.

Za vojne ujetnike. Poslanec SLS g. Skoberne je vložil na zunanja ministra zahtevo, naj se takoj pobriga za naše vojne ujetnike v Rusiji in Italiji.

10 parov konj. Za kraljevo poroko je bila poslana iz Belgrada komisija, da nakupi konj za kraljevo poroko. Hodila je po celi državi in p oinozemstvu, kupila pa ni ničesar. Pač pa so gospodje člani veliko zaslužili. Končno sta dobili ljubljanska in zagrebška žrebčarna ukaz, naj takoj vsaka 10 najlepših konj odpošljeta v Belgrad. In zgodilo se je.

Balkanska zgodba. Minister za pošte in brzojav Miladinović je o Veliki noči poslal uradni avtomobil s soferjem na dom svoje žene, da se je z njim vozila. Račun je prišel na drti.

Uradnik pa ni hotel plačati računa čes, da za privatne vožnje ne sme izplačati državnega denarja. Nato prihrumi sam gospod poštni minister k uradniku, ga zgrabi in ga vrže iz sobe z besedami: Mrš ven. — Zato pa je tako. Ne čudimo se samostojnežem, da so šli v tako družino. Čisto zraven spadajo.

Smrtno se ponesrečil. 13 letni Vladko Semen v Kranju je v kuhinji pričel piti iz lonca, v katerem je mislil, da je mleko, pa je bil vrel krop. Fant se je polil ter za opeklinami umrl.

Umrli je v Kranju vpokojni župnik g. Alojzij Kummer, star 79 let.

Kanal ..Donava-Solun. Iz Belgrada poročajo, da obstoji načrt, zgraditi kanal, ki bi vezal Donavo s Solunom. Kanal bi bil dolg 600 km. Po njem bi mogle voziti ladje, ki na nosisijo več bremena kot 1500. Zgradbo kanala bodo najbrže financirali ameriški kapitalisti.

Imamo ravno to, kar ste iskali.

Ekstrakt za RUM, BOROVICO, KIMLOVEC VISO (RZENO) IN TORKOLY SLIVOVKO.

Poslajte naročilo danes, nakar vam bomo poslali najboljše vrste in najbolj čiste dišeče ekstrakte.

1 steklenica dvolj za 2 galone tekičine	\$ 1.35
5 steklenic vsakovrstnega ekstrakta	5.50
10 steklenic vsakovrstnega ekstrakta	10.50

Zavarovalnina in poština znaša še 15c posebej. Zavite pošiljamo na željo tudi C. O. D., ali po povzetju.

MUTUAL FLAVOR COMPANY

P. O. Box 997

Dept. K. L.

Pittsburgh, Pa.

IMAM NA ZALOGI PRAVE

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik.

Nadalje imam v zalogi tudi prave

STAROKRAJSKE KOSE

kovane na roko, iz svetovnoznane tovarne SENSENWERK-KRENHOF iz Stajerskega, v dolgosti od 25 do 33 inčev, kakor tudi klepalno orodje in brusilne kamne po sledečih cenah:

Posamezna kosa z rinko in ključem	\$2.50
Šest kos skupaj ali več	2.00
Klepalno orodje, dvoje vrste, garnitura	1.25
BERGAMO brusilni kamni, dva kamna	1.00
Motile	\$1.00
Srpi	1.00

Pri teh cenah je všteta tudi že poština; z naročilom vred je poslati tudi denar vnaprej. Radi kos vprašajte rojake, ki so jih že naročili od mene.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place

Brooklyn, N. Y.

DENARNE POŠILJATVE.

Jugoslavija:	Italija:
1000 kron za....\$ 4.50	100 lir za....\$ 6.00
10000 kron za.... 40.00	1000 lir za.... 56.00

NOTARSKA DELA.

Izdelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Prošnje za pridobitev sv ojecev iz stare domovine. Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mortgage). Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na

MLADIĆ & VERDERBAR,
1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti ved večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredo na limanice. Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno ulogo po 3 odst.

ki jih pripisemo k glavnici ako jih ne dvignete. Naša banka je pod nadzorom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema. Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavljajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti s nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam ji bomo shranili brezplačno

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00

Prebitok \$360,000.00

4 leta v ruskem ujetništvu

(Piše Josip Grdina, West Park, Ohio.)

Sodba ruskih mušikov o boljših časih. Novi vaški župan. Moja zadeva na občinski seji. V drugo službo!

Pustimo za enkrat bivšega carja Nikolaja Romanovega in njegovo družino v jetništvu, kamor ga je obsodil ruski narod, da trpi za vse krivice, katere so Romanovci ruskemu ljudstvu delali skozi 304 leta.

Tako, dragi čitatelj sem ti do tu, ozir. v zadnjič opisal dogodke o zadnjem Romanovu, Nikolaju II. in njegovi družini. Naj nihče ne misli, da morda jaz sočustvujem z njimi? Ne. Meni je pač vse eno. Opisal sem le one dogodke ruske revolucije in tako kakor sem jih posnel in ruskih listov in brur. Koliko bodo sedaj Rusi na boljšem, to nam bo pokazala bodočnost.

Kakor že omenjeno, so bili Rusi po vpriporjenji revoluciji veseli, osobito tedaj, ko se je zopet polegel hrum. Mislili so, da bo tedaj kmalu konec vojne; da bodo sedaj lahko Nemce premagali, ker se car dosti ni na vojno razumel; za vlado je bil pa premehek, da so ga lahko ministri in generali goljufali. — Zdaj bo pa vse drugače!

Take in enake pogovore sem večkrat slišal ob nedeljah popoldne v družbi ruskih kmetov.

Moj gospodar se je nekoč s-ledeče izrazil: "No, naša Rusija je že rešena vsega gorja; revolucija je končana in zdaj bo pa dobro!"

Na to sem se jaz oglašil rekoč: "Vi torej mislite, da je sedaj že vse v redu? Kaj pa, če nastane še kaka druga zmešnjava?"

"O, kaj še! Zdaj je vse dobro. Revolucije ne bo več in vojna bo kmalu končana", mi je gospodar odvrnil. Tudi naš so-sed se je z mano strinjal, da v Rusiji še lahko nove homatiije nastanejo. — Splošno pa je bilo ljudstvo mnenja, da so nastopili "haroši" (dobri) časi za Rusijo. — V deželo je privela zelena pomlad in ž njo vred toliko zaželjena svoboda. (Op. stavca: pod boljševiško vlado!)

Tudi zame se je drugače zasukalo; to je bilo pa takole: Ko je car zapustil prestol, a so tudi po vaseh začeli misliti, da od strani župane ter izvolijo nove. Saj je v Petrogradu vse novo, torej naj bo še po vaseh. Tako se je v resnici zgodilo v naši vasi Bogohranimovem (Laščinki); župana Andrijaško so odslavili in izvolili našega soseda Mihajloviča. Ta mož me je nekoč na polju srečal ter začel vpraševati to in ono. Rad bi tudi znal če mislim še nadalje ostati pri starem gospodarju? Rekel sem mu, da pač ni drugače, ker ga brez njegovega dovoljenja ne smem zapustiti. Rekel sem mu, da bom morda še ostal, kajti v nasprotnem slučaju bi me smatrali za nepokorneža. Bal sem se pa v resnici že v naprej, ker bom moral vse poletje tlečati na polju sam in se izpostavljati krvoločnim volkom. Vseeno sem županu omenil da bi rad službo premenil, če mogoče. Pri teh besedah mi je sosod Mihajlovič obljubil iti na roke. Pobahal se je celo: "Saj zdaj sem jaz župan." Sprva mu celo nisem hotel tega verjeti, a po daljšem razgovoru sem pa le razvidel, da ima mož z menoj pravi namen; slednjič sem ga naprosil, da naj mi pripomore do nove službe.

Župan Mihajlovič mi je naročil, da naj pridem v nedeljo na "shodku" ali občinsko zborovanje, kjer se bo vse potrebno uredilo. Domenila sva se tudi, da o vsem tem molčiva, da ne bo o tem moj gospodar kaj zvedel. Bal sem se že, da ne bo iz te moke nič kruha,

ker moj stari gospodar je bil zelo zvit, poleg tega pa še občinski tajnik. Torej previdnost! Ko je prišla nedelja, za katero sva se z Mihajlovičem dogovorila sem jo mahnil kmalu po obedu po vasi proti hiši, kjer se je vršilo vaško zborovanje; seveda v hišo nisem takoj stopil, dokler nisem bil poklican.

V oni hiši so imeli med zborovanjem najprvo uradne zadeve na dnevnem redu; potem pa župan sproži točko glede Avstrijcev ter vpraša gospodarje, če bodo še naprej obdržali avstrijske vojne ujetnike in če ne, se jih lahko premesti na njih željo. Možaki so seveda zatrdili, da so zadovoljni z Avstriji in tudi oni z njimi.

Moj gospodar se je izjavil: "Da, z našim Josipom (menoj) smo prav zadovoljni in tudi on nič ne godrnja; mislim da mu pri nas agaja!"

"Pa bi ga bilo dobro vprašati", meni župan ter veli: "Pokličite ga notri!"

Takoj je prišel eden izmed mož po mene, da naj grem na občinsko sejo. Vstopivši v sobo me župan vpraša:

"No, Josip, si li voljan ostati še nadalje pri starem gospodarju?"

"Ne, nič več ne ostanem pri njem. Prosim, da me premestite kam drugam."

Gospodar ki je prej mirno sedel za mizo je pri teh besedah postal rdeč kot kuhan rak; župan pa je nadaljeval, da naj se me premesti drugam, kjer je bolj potreba delavcev. — Temu ni nikdo ugovarjal.

Moj gospodar, spoznavši da bo ob hlapca je pričel apelirati na župana ter občinske odbornike, da naj ostanem pri njem saj še 1 teden. — To prošnjo so mu "tudi drugi odobrvali, ali potrdili ali jaz sem pri tem spoznal nakano mojega gospodarja. Vedel sem, če ostanem pri njem še 1 teden, bom primoran ostati še naprej vse leto in zopet biti v strahu pred volkovi zunaj na polju. Čemu se torej brez potrebe podajati v tako nevarnost? Vseled tega sem vpričo vseh navzočih izjavil, da tudi en teden več ne ostanem pri njem. Rekel sem celo, če mi tega možje ne dovolijo, bom šel pa v Urjupino na poveljništvo. Povedal sem jim tudi da se bojim volkov na samotnem polju.

"Z bičem jih je treba te Avstrijce, ker ne ubogajo", je rekel moj gospodar.

Zdaj pa se oglašil župan in par možakov češ, da ni treba Avstrijcev pretepati saj ubogajo in pridno delajo. Župan je pa gospodarju še nadaljeval: "Dovolj ti je Josip delal; še preveč. Veš li kako si ga vedno gonil na polje. Dovolj je tega; zdaj gre lahko drugam in mi mu dovolimo. — Možaki so z veliko večino županu potrdili, izzemši par prijateljev mojega gospodarja; pa vse to ni nič izdalo. Večina je bila le z županom in moj gospodar se je moral udati, da lahko grem v drugo službo. Zdaj so me še vprašali, k komu želim iti; na to sem jim odgovoril, da grem rad povsod, kamor me dodelijo ali, da sem jim v tem oziru pokoren.

Zatem so mi določili službo pri nekem malem kmetu, ter me vprašali, če sem zadovoljen? — Gotovo, da sem. — Ko je bilo moje vprašanje na občinski seji rešeno, sem odšel domov, da pobrem svoje stvari. Ker sem bil v gospodarjevih škornjih mi je le ta uka-zal, da naj jih takoj sezujem. Svoje sem pri njem čez leto raztrgal, in mislil, da dobim nove, pa sem se varal.

"V hišo pojdi, pa sezuji čevlje!" mi veli.

"Pustite mi jih še za toliko časa, da pridem k novemu gospodarju; potem vam jih vrnem; pustite mi jih še za toli-

ko časa, da ne bom šel bos, kajti moji so preveč raztrgani" mi velim.

Vse moje moledovanje ni nič pomagalo. — Sezul sem nato gospodarjeve škornje pri važnem pragu ter mu pripomnil, da bo morda še kateri izmed njegovih otrok hodil bos, ali pa celo on sam?

"Le nehaj s svojim govorom, govoriš kot cigan", mi veli gospodar.

"Da, res sem še slabši kot cigan. Revez ujetnik sem, ne pa zločinec. Bos hodim, a e prostovoljno, ker me verige jetništva vežejo; toda ko napoč dan moje svobode, ko bom prost jetništva, takrat pa ne bom pri volji menjati s tabo!" To izreki sem se obrnil ter odšel k novemu gospodarju Ivanu Simjanoviču, ki mi je la lepe škornje in nekaj obleke. Kako se mi je pri novem gospodarju godilo, bodem prihodnjič poročal.

(Konec sledi.)

VODNA ZVEZA MED SEVERNIM IN ČRNIM MORJEM.

Financijski strokovnjaki na Balkanu so pričeli izdelovati načrt, kako bi bilo mogoče izpeljati vodno zvezo med Severnim in Črnim morjem. V to svrhu mislijo zgraditi prekop med reko Ren in Donavo in spojiti obe reki. Prekop naj bi bil tako globok, da bodo po vodi lahko pluli parniki vsebujoči do 1500 ton prostornine (tonaže). Na ta način bi ta vodna pot tekla skoro čez vse države centralne Evrope.

Veščaki pravijo, kolikvega pomena in vrednosti bi bil označeni prekop za celo Evropo. Iz Rumunske, Ukrajine in Jugoslaviji bi se potem v zapadno Evropo lahko po ceni pošiljalo ogromno množino najboljše žita ter raznih poljskih pridelkov, med tem ko bodo balkanskim državam že gotovi izdelki iz zapadne Evrope dobrodošli. Na ta način bi se prevoznino ali tovornino lahko za polovico znižalo, ne bilo bi treba blaga več pošiljati po železnici ali po morju.

V kolikor znano, se je neka velika ameriška tvrdka že ponudila za zgradbo prekopa med Renom in Donavo. Ker se iz teka nemška reka Main v reko Ren, hočejo prekop začeti od prvoznačene reke in ga spojiti z reko Donavo. Za ta načrt se zanimajo tudi Nemci in Francozi. Inženirji so izračunali, da bo veljala gradba tega prekopa do 50 milijonov dolarjev. Za navedeni načrt se zanimajo osobito zainteresirani krogi v Jugoslaviji, kajti ta vodna zveza bi bila za Jugoslavijo velikanske vrednosti. Kakor znano, je Jugoslavija produktivna dežela, da bi lahko z žitom zalagala več drugih evropskih držav. Doslej ima samo v Južni Dalmaciji dostop do morja, ki tvori edino vodno zvezo z zunanjim svetom. V Franciji, Anglijo in Ameriko je dandanes Jugoslaviji zelo težavno in drago izvažati svoje pridelke; ko bo pa enkrat nameravani prekop oziroma zveza Rena z Donavo dovršena, se bo lahko za milijone in milijone vrednosti pridelkov iz produktivne bogate Jugoslavije širom sveta razpošiljalo ter uvaževalo gotove potrebščine te dežele. Kakor znano, se izteka v Donavo več rek iz Jugoslavije, kar bo omogočilo promet pri uvozu in izvozu. Sava se pri Belgradu izteka v Donavo. Pred vojno se je iz balkanskih in slovenskih pokrajin izvaževalo največ pridelkov v Avstrijo ter Nemčijo; zanaprej bo pa mogoče gotove pridelke prodati tudi drugim državam in v inozemstvo.

Glavni pogoj družbe, ki bo zgradila gorinavedeni prekop je, da naj ostane ta vodna črta nevtralna, oziroma mednarodna, tako, da bi po tej progi lahko pluli parniki iz celega sveta. Glede tega bi morale vlade vseh evropskih držav narediti posebno pogodbo.

Kakor že omenjeno, bi tvoril navedeni načrt največ koristi za Jugoslavijo. Ta država bi postala lahko čez leta najbolj trgovsko napredna, najbolj produktivna, in najbolj bogata med vsemi svojimi sovrstnicami. Raba bogate in zelo rodovitne zemlje v Jugoslaviji bi poljedelstvo še dodatno dvignila. Kakor znano, se dandanes skoro 85 odst. izmed celokupnega prebivalstva v Jugoslaviji peča s poljedelstvom. Najbolj cvete v Srbiji prašičereja; Jugoslavija bi lahko vso Evropo zalagala s svinjetino in mastjo. Nasprotno je pa ondi industrija še bolj slabo razvita, ki znaša komaj 6 odst. izmed celokupnega prebivalstva, ki se z njo peča. Obleko, poljedelske stroje in skoro vse druge tovarniške izdelke se mora od drugod uvaževati.

Čez 10, ali 15 let, bo že v belgrajski luki lahko usidran kak ameriški parnik, natrjen z našim blagom; naobratno bo pa ta parnik lahko semkaj pripeljal gotove vrste pridelkov iz Jugoslavije, kajti v južnem delu stare Srbije so še neizžrpani zakladi naravnih bogastev lesa premoga, rude, petroleja kar se bo lahko eksploatiralo in prodalo v tuji svet.

Če se navedeni načrt prekopa posreči, se bomo lahko čez leta iz Joliet preko velikih jezer, čez atlantik, preko Hamburga naravnost do Belgrada s parnikom peljali; ako se bomo pa v Belgradu presedli na kak večji motorni čoln, pridemo lahko z njim po Savi in Ljubljanici naravnost v — belo Ljubljano.

Če se navedeni načrt prekopa posreči, se bomo lahko čez leta iz Joliet preko velikih jezer, čez atlantik, preko Hamburga naravnost do Belgrada s parnikom peljali; ako se bomo pa v Belgradu presedli na kak večji motorni čoln, pridemo lahko z njim po Savi in Ljubljanici naravnost v — belo Ljubljano.

NEKAJ PREBIVALSTVENE STATISTIKE FRANCIJE.

Francija je upravno razdeljena v: 90 departamentov (pokrajin), 385 arrondissementov (okrajev), 3019 kantonov in v 37.963 občin.

Moč prebivalstva v občinah: Nobenega prebivalca nima 9 občin, od 1 do 50 prebivalcev ima 360 občin, od 50 do 100 jih ima 1745 občin, od 100 do 500 907 občin, od 500 do 1000 9062 občin, od 1000 do 2000 4339 občin, od 2000 do 5000 3268 občin, od 5000 do 10.000 394 občin, od 10.000 do 20.000 175 občin, več kot 20.000 pa 140 občin.

Prebivalstvo v l. 1911 in l. 1921:

Leta 1911 je bilo domačinov 38,472.269, tujecev pa 1,132.696, skupaj 39,604.992 prebivalcev. — Leta 1921 pa se je našlo domačinov 36,275.633 (brez Alzacije), tujecev pa 1,417.357, skupaj 37,692.990 duš.

V teku desetih let se je torej število domačinov zmanjšalo za 2,196.663 duš, tujecev je več za 284.661 duš, skupni deficit znaša torej 1,921.002 duš.

Alzacija in Lorena štejeta v letu 1921: domačinov 1,576.647, tujecev 133.102, vsega skupaj torej 1,709.749.

Cela država šteje leta 1921: domačinov 37,852.280, tujecev 1,550.459, skupaj 39,402.739 duš.

Algerija ima 5.802.464 prebivalcev.

Mesta.

15 mest ima nad 100.000 prebivalstva, in sicer: Pariz 2,906.472 (— 18.362), Marseille 586.341 (— 35.722), Lyon 561.592 (— 37.796), Bordeaux 267.409 (— 5731), Lille 183.704 (— 16.855), Toulouse 175.434 (— 25.858), St. Etienne 167.967 (— 19.311), Strassbourg 166.767, Le Havre 163.374 (— 27.215), Nice 155.839 (— 12.899), Rouen 123.712 (— 1275), Roubaix 123.265 (— 9450), Nancy 113.226 (— 6723), Toulon 106.331 (— 1741). — (Reims šteje da-

nes 76.645, leta 1911 je štel 115.178.)

Rojstva.

V prvi polovici 1921 se je našlo rojstev 421.180 (— 3548), smrtnih slučajev pa 348.329 (— 8399), porok 238.185 (— 95.157), razporok 15.567. Do-biček na rojstvih znaša 72.851.

V Nemčiji je bilo v prvih mesecih 1921 179.356 novorojenih otrok.

Ako pogledamo na število porok v dveh prejšnjih letih, vidimo, da so rojstva v 1921 naravnost katastrofalno nizka. Poroke l. 1919 okoli 500.000, l. 1920. okoli 662.000, novih družin torej 1,126.000. Statistike od druge polovice l. 1921 nam manjka, sicer, bi se lahko izračunalo, da je več kot tretji na teh mladih družin ostala brez otrok.

Leta 1921 je bilo v Franciji družin: brez otrok 1,830.000, to je 16%, z 1 otrokom 3,268.000, to je 28%, z 2 otrokoma 2,776.000, to je 24%, s 3 otroci 1,646.000, to je 32%, z več kot 3 otroci 2,176.000, skupaj 11,176.000 družin.

32% stori svojo dolžnost za vzdrževanje naroda (ima več kot dva otroka), 68% ne stori svoje dolžnosti.

Francoski narod narašča letno, in to s pomočjo tujcev, komaj za 1%.

Na 1000 ljudi pride v Franciji 10.8 rojstev, v Angliji 24, v Nemčiji 27.4, v Nizozemskem 28.2, v Italiji 31.7, v Jugoslaviji 35, v Bolgariji 40.5, v Rumuniji 42.2.

"Socialna Misel" je v prvi svoji številki posnela splošno statistiko o verskem življenju v Franciji, katero je priobčil d'Avenel v "Revue des deux Mondes". Natančno pojasnilo in kritičen komentar o tam priobčenih številkah bo dal pariški nadškofijski ordinariat, katerega smo to za to uslugo naprosili. Ako primerjamo brez ozira na mogoče rektifikacije d'Avenelovih števil statistiko prebivalstva z verskim življenjem, bomo našli, da roj-

stva v teh škofijah, ki izkazujejo najmanj verskega življenja, najbolj katastrofalno padajo.

Ako bo prebivalstvo nazadovalo še 40 let v isti meri, bodo domačini izginili in nadomeščeni po priseljenih elementih.

Javno mnenje in tudi vladni krogi zasledujejo to tragično prikazen z veliko skrbjo.

Padanje rojstev in vprašanje narodne brambe.

To vprašanje nezadostnega letnega prirastka je bilo vnovič na dnevnem redu pri parlamentarni debati o vladnem predlogu za 18 mesečno vojaško službo. Vlada računa, da potrebuje za varstvo dežele 685.000 mož stoječe vojske. En letni razred pa ne da več kot 425.000 novincev; zato pa vlada predlaga leto in pol vojaške službe, da se zahtevani kontingent doseže. Protigovorniki so naglašali, da je krivično pustiti trpeti otroke tistih družin, ki so storile svojo dolžnost v sled egoizma in lahkoživlja tistih starišev, ki se otrok brani-jo. Protipredlog se glasi, da naj služijo sinovi tri ali štiri glavnih družin dve leti in še več, če je treba, sinovi od pet glavnih družin dalje pa razmeroma vedno manj. Najmanjša celica države in njen temelj je družina in država je dolžna, da svoja bremena porazdeli sorazmerno po teh družinah. To zahteva pravičnost.

"Socialna Misel."

NAZNANILO IN PRIPO-ROČILO.

Cenj. občinstvu v Jolietu in okolici naznanjavo, da sva odprla novo

trgovino z grocerijo,

ter z vsem, v to vrsto spadajo-čim blagom. Prodajava blago po najnižjih cenah. Po-strežba točna.

Se Vam toplo priporočava

Golobitch & Golik

Cor. Hickory & Marble St.

Telefon 4555 Joliet, Ill.

POZOR SLOVENCIM!

Zopet je prišel ugodni čas naselitve na farme. Kakor je znano Slovence, da mi nismo nikoli priporočali se seliti na kmetije, kadar so bile cene jako visoke pri živini in na drugih rečeh katere rabi novi naseljenec kadar se naseli na kmetijo. Sedaj je najbolj ugodni čas, da si ustanovite svoj lastni dom za se in za vašo družino, kajti sedaj je vse po zelo nizki ceni kar potrebujete za ustanovitev svojega lastnega ognjišča.

Tukaj okoli Greenwood, Willard, in Gormans, Wis., je že na stotine Slovencev naseljenih, katerim smo mi prodali zemljo, in to je največja slovenska farmarska naselbina v Ameriki. Imamo še okoli štiri tisoč akrov jako rodovitne zemlje na prodaj poleg slovenskih farmarjev. Večina zemlje leži ob cestah in blizu šole in mlekarne in blizu železnice. Zatorej ne odlašajte, pridite kupiti zemljo takoj. Ker vaš denar bo najbolj varno naložen če kupite 40 akrov zemlje ali več. Cena zemlji je od \$20.00 do \$25.00 akter. Eno tretjino celokupne vsote se plača takoj pri nakupu, ostala vsota se plačuje na petletne obroke.

Pišite za natančno pojasnilo v slovenskem jeziku na naslov:

N. C. FOSTER LUMBER CO.

FAIROCHILD, WISCONSIN.

Največja slovenska banka v Ameriki

Denar v stari kraj

Pošiljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhitreje, najsigurneje in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja

Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Naša banka je pod državno kontrolo

Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 WEST 23 STREET.

NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00.

Rez. fond \$30,000.00

ŠTIRI SMRTI.

Drama v vasi

Spisal Ksaver Meško.

(Nadaljevanje.)

A polagoma so utihnile tudi te govorce. Nihče ni več poslušal starih klepetulj in zavistnih brezzobih devic v poznem srpanu. Vse je začelo spoštovati mlado Meglovko radi njenih velikih vrlin. Janeza pa so blagrovili, da je dobil tako pridno in zgledno gospodinjstvo...

"Dobro ženo je dobil!" so rekali.

"Zgledno!"

"Kdo bi si bil poprej to mislil, eiganskega rodu je!"

"Kdo ji more dokazati ciganstvo!"

Tega pa ni mogel nihče! —

"Morda so poštenjši ljudje kakor marsikatera obitelj v vasi."

"Ne o njenem očetu, ne o njeni materi se ne ve nič slabega!"

"Nič!"

"A vendar niso nikdar in nikomur povedali, kdo da so in odkod."

"Gotovo so imele vzroke. Sicer pa, kaj to komu mari?"

"Gospod župnik vedo, kdo in kaj da je bil oče. Poštenjak je bil, trdijo gospod sami."

"No...." — "Torej...."

— "No...."

Tako so govorili in sodili sedaj! —

A žal! — Nesreča!

Nestanovitna je bila sreča na Meglovini, prokletstvo rajnega očeta je kakor Damoklejev meč viselo nad njo....

Približno poltretje leto je torej minulo po poroki Janezovi in Alenki.

Bilo je lepega dne v pozni pomladi. Rumeno sonce je vroče pripekalo raz lazurni svod nebesni. Silje — rž, pšenica, ječmen — je sililo v klasje. Ogrevani so ga topli žarki ter mu dajali toplo rast in bujno, bohotno življenje.

Nad njimi so žvrgoleli škrjančki. V silju in po travnikih — kakor perzijske preproge so bili posuti s pestrin, raznobojnim, duhtečim evetjem — se je zdaj in zdaj oglasila pepelnata prepelica s svojim kratkim, zvonkim: Pet-pedi, pet-pedi.

Med njivami, po glavni cesti, pognjeni na široko in debelo z belkastim prahom, je drdral primerno hitro lahek, ličen voziček....

Na njem sta sedela dva možaka.

"Hi!" — je zaklical zdaj in zdaj eden izmed njih, nategnil vajeti ter švignil s tankim bičem po toplem, čistem vzduhu, ne da bi se doteknil lepega, lahkonosnega belca.

Bil je mož kakih petintridesetih let, srednje postave, napol gosposki opravljen. Pod nekoliko zakriviljenim nosom so mu čepeli kratki črni brki. Zgovoren je bil. Ko je pogledal beleca v malo hitrejši tek, se je takoj obrnil s kakim vprašanjem ali odgovorom proti sosedu — Meglovemu Janezu.

Le-ta je nesel danes davek v mesto. V mestu pa sta se sedela z domačim, pred kratkim se tukaj naselivšim štacunarjem in gostilničarjem Mehom. Ker se je v nekaj tednih svojega tukajšnjega bivanja že seznanil z Janezom, ga je povabil, naj se popelje z njim nazaj, češ, da mu je sicer samemu dolgčas. Janez je vesel sprejel ponudbo....

A preden sta se odpeljala, je dal prijazni Meh za par litrov vina. In da se Janez ne bi kazal skopuha in da bi pri-

jaznega voznika nekoliko okodoval za njegovo ljubeznivost in za vožnjo, je dal tudi on za vino že v mestu in potem tudi med potjo v priesternih gostilnah.

Sedaj pa sta ga že oba nekoliko čutila, bolj pa seveda Janez, ki ni bil vajen obilni pijače.

"Lepo posestvo imate, Megla, kakor so mi ljudje pravili," je govoril štacunar s sladkim glasom, si pogladil kratke brke ter lokavo pogledal druga po strani.

"Hvala Bogu, precej."

"In brez vsega dolga. To je dandanes, v teh slabih časih, skoro nekaj izrednega."

(D dalje.)

SPREJME SE V SLUŽBO za hišno delo

pridno, pošteno in zanesljivo slovensko dekle. Išče jo ugledna angleška katol. družina v Jolietu. Navedenka mora znati vsaj nekoliko angleščine. Dobra in stalna služba z lepo plačo. Slovenke, ne zamudite te prilike!

Več se poizve pri:

Upravništvu "Glasila" K. S. K. Jednotě, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon 1048.

FARMA NA PRODAJ.

Prodajam svojo 320 akrov obsegajočo farmo v Alberti, Kanada proti takojšnjemu plačilu. 150 akrov je že izčiščenih. Dobra in rodovitna črna zemlja. En akre je vreden \$30.00; kdor kupi farmo zdaj, dobi akre po \$20.00. Pišite za pojasnila na

K. HEATH

716 Douglas St.
Joliet, Ill.

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

EMIL BACHMAN

izdeluje
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRUŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Luhe Mrtve Lase

možete preprečiti in dati lasem

isto mehko, blagost, in lepoto,

katere si vsakdo želi ako

nadenife

SEVERA'S HAIR POMADE

Izvrstna priprava za nego las,

idealna, zdravilna, in čista.

CENA 25c

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR!

Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslovanje ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke in vso vašo trgovino lahko odpravi v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

Na prodaj

imam dve telici za rejo, ena stara 1 leto, druga 2 leti.

Prodasta se po ceni pri

M. Wardjan

1024 Wilcox St.

Joliet, Ill.

NA PRODAJ ALI V ZAMENO.

so v Michiganu velike ali male farme za sadje. Zemlja se nahaja v središču pokrajin kjer so najlepše farme za sadje in grozdje nedaleč od Benton Harbor, Mich. Ondi je že velika slovenska in hrvatska farmerska naselbina.

Pišite na naslov:

George Miller

Box 591

Indiana Harbor, Ind.

EMIL KISS, BANKIR,

133 Second Ave. New

York, N. Y.

ZASTPNIŠTVO

SLAVENSKE BANKE

DD. Zagreb.

FANCOSKE — SRBSKE

BANKE, BELGRAD

in vseh njih podružnic v

JUGOSLAVIJI.

Izplačuje gotovi amerikan

ski dolar in dinar (kro-

ne) v kraju.

PRODAJE ŠIFKARTE

ZA VSE PROGE

DOPREMA ROJAKE IZ

KRAJA.

IZVRŠUJE VSE BAN-

ONEPOSLE

SPREJEMA DENAR NA

ULOGE IN PLAČUJE

4% obresti

PIŠITE PO CENIK

Emil Kiss, bankir

133 Second Ave. New

York, N. Y.

PRISILJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO BO 1. JULIJA T. L. ODPRTO.

Pišite meni da Vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar.

Ne odlašajte da ne bo kvota zoPet izčrpana.

MATIJA SKENDER

javni notar

za Ameriko in stari kraj

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

ZNIŽANA CENA

Cipar, najboljše vrste, jako velike jagode, baksa 28 funtov. \$4.20

Brinjeve jagode, vreča 132

funtov \$9.00

Muškatel, sladke debele jagode, baksa 50 funtov \$6.40

Malo črno grško grozdje, baksa 50 funtov \$6.40

Fige (v rešah) najboljše vrste, baksa 110 funtov. \$10.80

K naročilu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR

Box 722, City Hall Station

NEW YORK CITY.

31

WASHINGTON

je glavni sedež Združenih držav in je tudi sedež urada za izdajo patentov in naš veliki slovenski urad se nahaja SAMO v Washingtonu, blizu patentnega urada, tako da mi lahko vse osebno opravimo vaše patentne potrebe. TOČNO, POSTENO IN PO NIZKI CENI.

Ime A. M. Wilson je znano že 31 let.

Pišite danes po našo slovensko brezplačno knjigo v izumih in patentih.

A. M. WILSON, Inc.

PATENTS

312 Victor Building, WASHINGTON, D. C.

Successors to the business of A. M. Wilson, deceased, established 1891.

DOMAČA ZDRAVILA.

Začimbe in zeliščna zdravila, katera priporoča Msgr. Kneipp v knjigi "Domači zdravnik" imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina, za kaj se rabí.

Math. Pezdír

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

NOVO! NOVO!

Naročite in se prepričajte. Dobro Kalifornijsko kapljico, ki stane le \$1.25 za en galon in \$3.00 za tri galone. Hmeljovi ječmenovec stane za 5 galone \$1.25 v škatlah in za 4 galone \$1.00 v komadih. Vse to se pripravi brez vsakega kuhanja. Navodila pošljem z vsakim naročilom.

FRANK SIMOK and COMPANY

P. O. Box 37,

N. S. Pittsburgh, Pa.

Jugoslovanom iz Chisholma in okolice

Ta banka vam uljudno priporoča, da bi vse vaše bančne posle nam poverili ker:

To je velika in varna banka, s skupnim premoženjem nad \$1,600,000.00.

To je prikladna banka. Naši vložniki so naši prijatelji. Mi smo vedno z veseljem pripravljeni, da jim pomagamo ne samo v bančnih zadevah, ampak vseh povsod, kjer bi jim morda naša skušnja in nasvet kaj koristila.

Vaš rojak J. Osbolt je pri nas kot uradni zaposlen. Obrnite se nanj, ker vam bo šel vedno rad na roke.

Vedno ko imate kako banko v mislih, obrnite se na

First National Bank
CHISHOLM, MINN.

Veliko potnikov V STARI KRAJ ODHAJA veliko rojakov. Ako se tudi vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je zanašaradi točne postrežbe in priporočena od onih od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tud Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DENARJA so prede vsem važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. poslužite se je tora vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa pojasnila se obrnite na

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKO BANKO

70—9th Ave.,

New York City.

STAROKRAJSKE KOSE.

Agenturo imam za celo Ameriko za najboljše vrste kose štajerskega izdelka. Cena močnejših kos, zvanen Moldovke z rinko in ključem vred \$2.50

Pri naročilu 6 kos po \$2.00 ena.

Srpi za klepanje po \$1.00

Brusilni kamni po 50c in 60c

Klepalno orodje po \$1.25

Kosišča po \$1.50

Plehnati ošelniki po 50c

Starokrajske pile 8 palcev dolge 50c

Motike, fabriško delo \$1.00

Motike "Struske", ročno kovane na Kranjskem \$1.75

Ribežni za repo ribat po \$1.50 in \$1.75

Druge vrste kose malo ožje "Poleranke" cena za eno ali več \$2.00

Velikosti so 26, 28, 30, in 35 palcev.

Postnino (prevoz) plačam na vse kraje. Pošljite poštno nakaznico z naročilom vred na naslov:

STEPHEN STONICH, 105 Lake St. Chisholm, Minn.

Trgovina s železino in pohištvo.

Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pismeni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri prirajanju veselice, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmodernejša slovenska unijska tiskarna.

Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega na angleški jezik.

Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas.

V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOV. LIST V AMERIKI

Stane na leto samo \$2—za pol. leta pa le \$1.

1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00

Prebitek \$50,000.00.

Po nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo Irozeskemu oddelku.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Prijateljstvo banke

je neprecenljive vrednosti za vsako osebo. Isto pomeni: dober nasvet v slučaju potrebe, pomoč v času sile in zanesljivost, ter vestnega druga ali prijatelja ob vsakem času.

Naša banka je tako PRIJATELJSKA banka—ravno pravi način banke, s katero je veselje poslovati. Tukaj se z vami postopa, kakor s kakim POSAMEZNIKOM, ne pa samo "na račun."

Pridite in podajte nam roke. Vaš biznes — naj si bo že velik, ali majhen — bomo vedno cenili.

NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA banka v Jolietu.

TA BANKA USPEŠNO DELUJE OD LETA 1857

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

ŠTEDENJE KOT IZDATEK.

KATERO POT GRE VAŠ DENAR?

PRORAČUN VAŠIH PREJEMKOV IN IZDATKOV VAM BO POVEDAL TO V NAPREJ.

Prihraniti denar ni tako težavno, ako se ve na kateri način. Izkušnja je dokazala, da postane štedenje čisto lahko in umevno, ako se preračuna načrt za izdajo svojih dohodkov, brez ozira na to kako mali so, ali kako občutni so odbitki od istih.

Ako smo toraj dosegli stališče, pri katerem smatramo naše prihranke kot redno postavko naših izdatkov, s tem da položimo za prihranek določeni znesek na stran tako sigurno in skrbno kakor ga bi dolgovali mesarju namesto samemu sebi—potem je vprašanje rešeno.

Dajte nam priliko razložiti vam način, ki bi bil najbolj primeren vašim potrebam.

GLAVNO ZASTOPSTVO

FRANK SAKSER STATE BANK

JADRANSKE BANKE.

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.